

**Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges extra sammanträde
den 7 december 2009 kl. 18.00**

§ 5 Motion om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen (utl. 2008:180)

Motion om stadens arbete med riskbedömningar i samband med ändring av verksamhet (utl. 2009:53)

Motion om hårdare granskning av ekonomi och kvalitet av privat driven verksamhet finansierad av kommunen (utl. 2009:70)

Motion om kommunala verksamheter och osund konkurrens (utl. 2009:71)

Motion om kommunal revisionsrätt hos kommunens entreprenörer (utl. 2009:158)

Anförande nr 1

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Nu blir det en privatiseringsdebatt, vilket vi ser fram emot. Den här motionen går ut på att de kostnader som uppstår som en följd av politiska beslut alltid ska vara viktiga att redovisa. Det gäller oavsett om man gillar beslutet eller ej. Då tycker jag att det är väldigt märkligt att finansborgarrådet, som annars i den här talarstolen orerar vitt och brett om ekonomiskt ansvarstagande, inte är ett dugg intresserad av att ta reda på de ekonomiska konsekvenserna av den här privatiseringspolitiken i Stockholm.

I stället för att ta ställning till de förslag som vi har lagt fram i den här motionen filosoferar Sten Nordin lite allmänt om att den här konkurrensolicyn har väckt entusiasm och engagemang. Därför kan den kanske ha bidragit till att kvaliteten har ökat i den verksamhet som stadens medborgare får. Men varken Sten Nordin, alliansen, vi eller någon annan har en susning om huruvida de här kostnaderna för privatiseringarna faktiskt uppvägs av bättre service, för det finns inga sådana utvärderingar. Utgångspunkten för den här motionen är att ta reda på kostnaderna. Sedan är det upp till stockholmarna att värdera om man får valuta för de pengarna, men då måste man faktiskt veta vad det kostar.

Ordförande, fullmäktige! Egentligen är det här en ekonomisk fråga, men den blir naturligtvis ideologisk eftersom ni konsekvent vägrar att ge stockholmarna rätt att få insyn och en tydlig redovisning av alla kostnader som kommunen har när vi privatiserar. Därför tycker jag att flera av de förslag som har kommit fram både i vårt remissvar och i andra partiers remissvar och i de svar som har kommit från en del förvaltningar är väldigt kloka.

Det första förslaget, som är väldigt tydligt, tycker jag att alliansen skulle ställa upp på. Det handlar om att ge stadsledningskontoret i uppdrag att kartlägga alla kostnaderna för privatiseringarna. Det är ett väldigt enkelt och tydligt förslag. Ett annat förslag är att ge stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag som ökar rättvisan mellan kommunalt driven och privat driven verksamhet som är finansierad av kommunen.

Själva utgångspunkten för den här motionen är nämligen att lika villkor ska gälla för kommunal och privat verksamhet. Kommunen ska inte gynna privat driven verksamhet genom att betala kostnader som företag normalt betalar själva.

Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 2

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag tycker att Ann-Margarethe Livh har fullständigt fel infallsvinkel i hela det här resonemanget, nämligen att vi inte skulle mäta och följa både kostnader, intäkter och kvalitetsutveckling beroende på att vi har öppnat våra verksamheter. Jag tror att jag för min egen del hade den första debatten om de här frågorna här i salen någonstans runt 1992 då vi började med den här politiken. Det har hela tiden handlat om att nogsamt mäta kvalitet. Det är det viktiga tycker jag. Vi har också haft breda brukarundersökningar. Det var då det började på allvar, Ann-Margarethe Livh. Det kommer du också ihåg. Det var då vi på allvar började göra brukarundersökningar av vad man tycker. Det intressanta är vad det här ger tillbaka till stockholmarna.

Sedan finns det många undersökningar av enskilda fall och på olika områden som också kan visa att man uppnår effektivitetsvinster. Jag vill gärna peka på den breddade kvalitetsutvecklingen.

Anförande nr 3

Borgarrådet L i v h (v): Det finns en utvärdering av konkurrensutsättningen som är gjord. Det är en bred utvärdering. Den gjorde ni förra gången ni styrde. Där visade det sig att kommunal verksamhet fick högsta betyg i alla frågor som ställdes. Det är den enda riktiga utvärdering som har gjorts. Det har inte gjorts någon utvärdering av kostnaderna. Vad är extrakostnaderna? Flera av dina remissinstanser, till exempel Familjebostäder och idrottsförvaltningen, säger tydligt att det finns extrakostnader. Man bör naturligtvis ta hänsyn till de här kostnaderna om man ska avväga fördelarna mellan en privat och en kommunalt driven verksamhet, men ni har inget intresse av att ta reda på det.

Anförande nr 4

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande! En av motionerna i den här klumpen är alltså min och handlar om att vi bör vara duktigare som kommun på att självsanera i de verksamheter som riskerar att konkurrera med privata verksamheter och privata företag. Det här är en stor och djuplodande fråga för en kommun. Vad är egentligen kommunens uppgifter? Vad kommunen ska göra och vad kommunen inte ska göra är också ofta en fråga som är föremål för debatt för oss här i kommunfullmäktige. Numera finns det också en lag som regeringen har lagt fram om att företag faktiskt kan stämma offentliga aktörer som riskerar att konkurrera med privata företag.

Det finns många exempel runt om i landet på företag som mer eller mindre gått i konkurs på grund av att kommuner har gett sig in i deras verksamheter och konkurrerat med dem. Jag tror inte att det finns något sådant exempel från Stockholm, och jag är glad över det, men jag tycker ändå att kommunen ska gå lite längre än vad vi gör i

dag när det gäller att självsanera den här typen av verksamheter. Det finns en gedigen ambition hos majoriteten – jag vet det – men jag tycker också att vi, i och med att den här lagen har kommit till och i och med att många av oss här inne värnar privat konkurrens, kan fördjupa det självsaneringsarbetet.

Det finns en del undersökningar på det här området. Svenskt Näringsliv gjorde en för några år sedan som visade att den offentliga osunda konkurrensen kostar de privata företagen miljarder kronor. Man kan säkert ta den siffran med en nypa salt, men det visar ändå att det här är ett genuint problem som faktiskt finns.

Ordförande! Med det vill jag yrka bifall till det förslag som finns i kommunstyrelsehandlingarna från det här ärendet. Det innebär i princip ett bifall av motionen.

Anförande nr 5

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har skrivit den här motionen av flera olika anledningar. Med tanke på den mängd olika varor och tjänster som vi upphandlar borde vi också vara bättre på att kontrollera de delar som vi upphandlar. Sedan kan man, som Sten Nordin gör i svaret, hänvisa till att man har den här typen av kontroll på olika sätt. Man hänvisar till att brukaren själv ska stå för kvalitetskontrollen. Men jag tror att det är ganska svårt för en brukare att hitta metoder och vägar och veta vart man ska vända sig om kvaliteten inte är speciellt bra.

Vi följer upp vår egenverksamhet i kommunen. Vi får rapporter till fullmäktige. Vi kan läsa revisionsrapporter och mycket annat. Det handlar om ekonomiska mål eller om att man följer upp de målsättningar som man själv har satt upp för verksamheten inom respektive område. Men vi får egentligen aldrig här i fullmäktigesalen några rapporter om hur de privata företagen fungerar. Det kan vara kooperativ, organisationer eller företag som har detta på entreprenad, men vi får aldrig veta exakt hur verksamheten fungerar.

Skulle min motion, som jag tycker är en alldeles utmärkt motion, gå igenom skulle man slippa rubriker som den här: Miljoner plockas ut ur privata dagis. Då hade de kommunala revisorerna kunnat gå in på de här privata dagisen och tittat efter hur stadens skattepengar används. Majoriteten pratar väldigt ofta om att vi ska vara väldigt noggranna med skattemedlen och att inga kronor ska gå i väg utan att vi har kontroll på dem. Så slår man upp en sådan här sida och ser att det finns tio–femton olika förskolor som redovisar ungefär hur mycket man plockar ut till styrelsen och ägarna. Hade vi haft en kommunal revisionsrätt på ett bättre sätt här hade man kunnat slå larm. Då hade man kunnat säga att det finns en förskolechef som plockar ut 3 miljoner kronor i egen ficka under ett år, Är detta rimligt? Då hade vi i fullmäktige kunnat få den rapporten och kunnat fundera på om den här verksamheten är helt okej eller om vi vill ha en annan inriktning på detta. Är detta rimligt?

Det är bakgrunden till den motion som jag har skrivit. Jag tycker att de att-satser som finns i motionen inte är speciellt konstiga. Det handlar helt enkelt om att Stockholms kommunfullmäktige beslutar att kommunen vid antagande av entreprenörer avtalar om rätten för kommunen att när som helst låta en kommunal revision granska verksamheten. Jag tycker inte att det är orimligt. Mitt andra yrkande är att man också

lämnar in ett bokslut till kommunen. Hur gick det för den här verksamheten? I ett bokslut kan man också se hur kommunens skattepengar har nyttjats i den privata entreprenörens verksamhet.

Anförande nr 6

Birgitta Wahlman (m): Ordförande, fullmäktige och kära Ann-Margarethe! När handlaren sätter priset för mjölken, bilen, skoreparationen eller biobiljetten tar han sitt eget inköpspris eller tillverkningskostnaden, lägger på kostnaden för att sälja varan, sina egna overheadkostnader, lite skatter och sedan en rimlig vinst. Men när privata företag ska sälja det som offentlig sektor tidigare hade ensamrätt på att producera, det vill säga vård och omsorg, tycker Vänsterpartiet helt plötsligt att den här handlaren, vårdföretaget eller tandläkaren ska stå för sina omkostnader ur egen ficka och inte vi, medborgare, som vill shoppa runt bland förskolor, vårdhem och pillertrillare. Jag tycker att det är ologiskt.

Det är faktiskt en majoritet av oss svenskar som har valt att vi vill ha valfrihet. Vi vill kunna välja mellan olika utförare och få bestämma själva – förlåt att jag är tjugig, men det är ju så – precis som vi gör när vi väljer frisör och låssmed. Alla kostnader för försäljningen läggs självfallet på priset, och kunden betalar. För mig är det självklart att valfrihet får kosta. Alternativet att gå tillbaka till 70-talet vore faktiskt mycket värre. Då fick man sig tilldelad en doktor eller den läskiga folktandvården som bara borrade och hade sig.

Kommunens egen overhead är väldigt hög, och det är också ett incitament för att man behöver se över sina administrativa kostnader. Om vi skulle tvinga de här privata företagen att betala kommunens overhead behöver inte kommunen minska sin overhead. Vad har vi då tjänat? Nu minskar vi den kommunala byråkratin hela tiden, och då minskar vi overheaden. I min värld är det här ett väldigt logiskt system som vi äntligen har börjat närma oss. Det är ren marknadsekonomi, och den hyllar vi.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Sedan vill jag säga något till Malte. Jag är jätteglad att du tar upp den här frågan. Det är jätteviktigt. Vår valfrihetsreform bygger på att vi har en fungerande marknad. Det kräver att marknaden är sund och att leverantörerna är seriösa. Därför ska vi kontrollera leverantörerna inte bara vid inköpstillfället utan hela tiden fortlöpande. Det är superviktigt oavsett om man gör direktupphandlingar enligt LOV eller LOU. Det gör vi faktiskt. Det är också viktigt att man ställer rätt krav i förfrågningsunderlaget. Det ska vara krav som går att följa upp och som är relevanta. Om ett företag fuskar undergräver vi hela marknaden, och då har vi inte en sund marknad över huvud taget. Det ligger faktiskt i vårt intresse, vi här som är valfrihetsivrare, att kontrollera och följa upp hela tiden. Sedan kanske vi inte är experter, och det tar ett tag innan man hittar systemen, men det är ändå det som vi ska göra.

Dessutom har vi faktiskt medborgare som är kritiska och granskande, och de har en fantastisk hemsida som de kan använda sig av. Den har fått pris. Där man mäta, värdera och följa upp vår kvalitet.

Jag yrkar faktiskt bifall till kommunstyrelsen förslag även när det gäller den här motionen.

Anförande nr 7

Borgarrådet L i v h (v): För det första fungerar det inte, Birgitta. Jag talade senast i går med en facklig representant för Kommunal som höll på att drunkna i frågor om misskötsel av kommunala förskolor. Jag kan bara nämna den interkulturella skolan i Grimsta där det inte finns fackliga avtal, där det har förskingrats pengar och där den som äger förskolan vägrar komma till förhandlingar. Det finns en lång rad fall av sådan misskötsel. Det visar att ni inte har den kontroll som ni säger att ni har. Skaffa den kontrollen om ni ska fortsätta den här privatiseringspolitiken!

Du säger att det är valfrihet, men hur är det med kvaliteten? Var för finns den kvalitetsredovisning som du pratar om? Jag har inte sett den. Fackföreningarna har inte sett den. Brukarna har inte sett den. Den enda redovisning av konkurrensutsättningen är den som er majoritet gjorde förra gången ni styrde. Där fick kommunal verksamhet högst på alla 59 frågorna, både av brukare, personal och anhöriga.

Anförande nr 8

Birgitta Wahlman (m): Om man har ett privat företag som har fått ett avtal med kommunen och sedan missköter sig kan man säga upp avtalet. Man kan bara kicka ut dem. Jag var i dag på Carema som har tagit över Råcksta, som numera heter Koppargården, vilket jag fick döpa det till. När jag avtäckte den här tavlan sade jag åt dem att det som är så häftigt med detta är att om ni missköter er åker ni ut. Så kan man inte säga till kommunal personal, för dem har man ju anställt.

För några år sedan när man mätte föräldrars och personals åsikter om fritids och förskolan låg de privata skyhögt. När man frågade vilket dagis de ville rekommendera till sina vänner var det just det egna privata dagiset. De ledde skyhögt i alla undersökningar. Dessutom kan man mäta även på hemsidan. Du har hårddata där som du kan mäta olika dagis och fritids med.

Anförande nr 9

Malte Sigemalm (s): Jag hänvisade till motionen om den kommunala revisionsrätten. Om det är såsom du säger tycker jag att man borde bifalla motionen. Du säger att man ska förstärka upphandlingsunderlagen och sådana saker. Borde man då inte skriva där också att man skulle ha det här systemet med en kommunal revisionsrätt löpande under året? Det borde man ju ha. Jag tycker att om du ändå ligger ganska nära motionen ska du ta chansen nu och yrka bifall.

Anförande nr 10

Birgitta Wahlman (m): Nu är det så att Sten Nordin och jag är rörande eniga om att vi gör väldigt bra saker när det gäller revisionen. De saker jag räknade upp är precis de saker vi mäter och kontrollerar. Vi mäter och kontrollerar ännu fler saker. Man kontrollerar att de betalar sina skatter, att företagen är momsregistrerade, att de har F-skattsedel, att de är registrerade som arbetsgivare, att de inte har skulder

och att de kan leverera, för det är faktiskt också väldigt viktigt. Vi gör ju redan det här. Dessutom har alla företag en revisor som reviderar deras bokföring. Jag känner mig trygg med det system som vi har i Stockholms stad. Det har vi lyckats få för att vi har fått så många företag som är med och levererar. Man ska inte heller glömma att det inte är så himla lätt att vara ett företag som levererar till Stockholms stad. Man är ganska liten som företagare. Jag är glad att så många ändå vill lägga anbud och vill vara med och hjälpa till att utföra det här arbetet tillsammans. Jag vill inte skrämja bort dem, utan jag vill välkomna dem i stället.

Jag yrkar fortfarande bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 11

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Ann-Margarethe Livh inledde med att säga att detta är en privatiseringsdebatt. Ja, det noterade vi snabbt när vi såg hur motionerna var ihopsorterade. Jag ska säga igen att jag var på en fantastisk resa. Jag kom hem för en vecka sedan. I Amazonas djungler lyckades jag få se ett djur som jag tycker ganska mycket om. Jag brukar också använda det som en liknelse när jag talar om reformeringen av den offentliga sektorn. Det är nämligen sengångaren.

Sengångaren lever i trädtopparna. Det finns tvååiga och tretåiga sengångare. De lever i trädtopparna. De är snälla och vänliga. De rör sig långsamt bakåt. De hänger uppochned och äter löv och blad. De livnär sig på det och förargar ingen.

Det är ungefär så som ni ofta driver er reformpolitik, det vill säga baklänges. Ni vill egentligen se en tillbakagång till 80-talet. Då vill jag ta den liknelse som en av guiderna gjorde. Han sade att det också finns femåiga sengångare, och det tyckte han var politikerna i det land där vi befann oss, Ecuador.

Det är nog så att det finns femåiga sengångare i den här salen också. Problemet med de femåiga sengångarna här är att ni, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna, inte har någon gemensam politik på det här området. Om Socialdemokraterna har övergått från att vara en sengångare till att bli lite mer av en förespråkare av reformer, kan man undra hur ni sedan ska göra tillsammans med Vänsterpartiet som är en så total motståndare till allt detta. Det ska bli intressant att höra hur Socialdemokraterna och Miljöpartiet egentligen ser på de här frågorna i den här debatten.

Sedan kan man också undra en annan sak. Är det så att Vänsterpartiet verkligen vill ta tillbaka all privat utövad verksamhet som nu valts av stockholmarna? Vill ni ta tillbaka den i kommunal regi? Vill ni tvångskommunalisera det här?

När det gäller kundnöjdhet och hur nöjda medborgarna och brukarna är kan jag bara hänvisa till Svenskt Kvalitetsindex som kom för ungefär två veckor sedan. Det visar att privat vård och omsorg låg i topp, privat tandvård låg i topp och friskolorna låg i topp. Vad mer kan ni begära? Det är den största och mest opartiska undersökningen som görs i Sverige. Dessutom är fackföreningarna utomordentligt nöjda, det vill säga medlemmarna – inte ledningarna, med att få jobba hos de privata entreprenörerna. Det säger de själva i sina medlemsundersökningar. Det kan inte ens de fackliga toppledarna dölja.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 12

Borgarrådet L i v h (v): Nu handlar den här motionen om er vilja att ta reda på kostnaderna för privatiseringarna. Det är det som den här motionen handlar om. Det har ingen av er svarat på.

Du påstår att personalen älskar att arbeta hos de privata företagen. Jag vet inte om du har varit på Vintertullen eller alla de förskolor som jag nämnde förut. Facken är nedringda av medlemmar som har farit illa där, som inte får sina rättigheter, som inte får sina löner och som inte får sina pensioner. Jag tror nog att du ska ge dig ut och själv träffa personal på de här skolorna, Björn Ljung. Då kommer du nog att få en helt annan bild.

Anförande nr 13

Björn Ljung (fp): Jag kan återigen bara hänvisa till dem jag lever och umgås med som är anställda av privata vårdgivare. De är utomordentligt nöjda med det. Den personal som jag själv är chef för är utomordentligt nöjd med den verksamhet som vi bedriver, dock inte åt Stockholms stad, men det är så, Ann-Margarethe Livh. Du kan inte förneka det. Även om du hyllar 70- eller 80-talsromantiken och vill ha tillbaka allt i kommunal regi vill inte personalen jobba endast hos kommunerna. Medlemmarna i facken, i Kommunal till exempel, är mer nöjda med att arbeta hos privata vårdgivare. Det visar deras egna medlemsundersökningar. Enligt din gamla 80-talsromantik fanns det bara kommunala alternativ. De är bra, men de är inte tillräckliga. Vi måste ha valfrihet och mångfald, Ann-Margarethe Livh.

Anförande nr 14

Tomás Rudin (s): Kommunfullmäktige, åhörare! Det är väldigt allvarliga diskussioner som förs med anledning av det här sjöket av motioner. Skälet till det är att det egentligen handlar om vilket pris kommunen ska ta ut av dem som utför de här tjänsterna åt oss. Det handlar om vilket pris vi ska betala för att de tjänsterna utförs. I de här motionerna anförs dels att man bör ta ut de kostnader som är förknippade med det, dels att det behov av revision som uppstår också ska vara en del av det underlaget. Då säger den borgerliga majoriteten att det inte är nödvändigt. Det är väldigt märkligt. Ett sådant resonemang skulle aldrig vara gällande i övrigt inom marknadsekonomin.

De stora vinster som uppstår i företag som drivs i välfärdsverksamheter finansierade av skattesystem är exempel och bevis på att detta inte är riktigt rätt. Det står inte rätt till. Kommunen är inte den bästa upphandlaren i dag. Vi kan nog bli det, men inte med den inställning som den borgerliga majoriteten har.

Det är i dag betydligt mer lönsamt att driva välfärdsföretag än andra företag i Sverige om man utför tjänsterna åt kommuner och landsting. Det har inte minst visat sig här i vår egen kommun. Enligt SCB är avkastningen från att bedriva välfärdsföretag inom sjukvården i dag 19 procent. Skattefinansierade utbildningsföretag ligger på 16 procent i vinst, och omsorgsföretag ligger på 14 procent i vinst. Genomsnittet för alla

företag i Sverige är 9 procent. Mellanskillnaden däremellan uppstår av något skäl och är ett uttryck för att vi helt enkelt inte gör bra upphandlingar. Vi tar bland annat inte ut de kostnader som vi har för att privatisera. Jag tycker att det är ganska felaktigt att anklaga debattörer och partier för att ha en annan uppfattning i den här debatten än vad det faktiskt handlar om, nämligen att ta ut precis de kostnader som uppstår genom privatiseringen i sig själv.

Här i Stockholms kommun privatiserades till exempel Vantörs hemtjänst. Verksamheten såldes för 69 500 kronor. Ett år senare kan man ta ut 4 miljoner kronor i vinst, alltså redan efter första året. När då tjänstemännen i kommunen får svara på frågan om hur en sådan här vinst kan uppstå bara ett år efter att man har sålt verksamheten till vrakpris för 69 500 säger man att förklaringen nog ligger i att det privata företaget slipper betala den kommunala delen av administrationen och andra overheadkostnader. Det är alltså precis det som de här motionärerna vill komma till rätta med. De vill nämligen ta ut de kostnader som finns i samband med privatiseringen. Det säger ni i den borgerliga majoriteten nej till. Jag tror att ni kommer att få det väldigt svårt i den här debatten framöver. Allt fler väljare blir uppmärksammade på de ohemult höga vinsterna som man kan göra i privata företag när ni står för de upphandlingar som genomförs.

Anförande nr 15

B i r g i t t a W a h l m a n (m): Ordförande, fullmäktige! Företagen har en egen overhead. Man får inte glömma det. Varje företag har en administration, revision, ledning, marknadsföring, planering, tomgångshyror och annat kul. Jag tycker dessutom att de har rätt att få lite ränta på insatt kapital. Det får i alla fall jag när jag sätter in mina pengar banken, även om det inte blir så mycket. De har en egen overhead. Varför ska de betala kommunens overhead också?

Det kan uppstå vinster så här i början. Men kan det vara så att man kanske – om vi leker med tanken – kan utföra vård och omsorg på ett annat sätt som är lite mer kostnadseffektivt? Det kanske är lite billigare fastän fortfarande lika bra. Vi kräver att den ska vara lika bra. Vi har jättehöga mätningar och höga krav. Det kanske går att göra det billigare med lite nytänk. Det är därför de här vinsterna kommer. Nästa år kan man sänka priset, och då får de inte lika mycket. Då har vi lärt oss någonting. Jag är glad för att man kan ta ut höga vinster en gång, men inte två gånger.

Anförande nr 16

T o m a s R u d i n (s): Låt mig ta exemplet med Vantörs hemtjänst en gång till. Om jag har förstått din argumentation rätt tycker du att det är okej. Vi köper det här företaget för 69 500 kronor. Så går det ett år, och sedan tar vi ut 4 miljoner kronor i vinst. Är det rimligt? När då stadens tjänstemän får frågan hur en sådan vinst kan uppstå svarar de att beror på att staden har kvar de administrativa kostnaderna. Har stadens tjänstemän fel i det här fallet? Är det vad du säger? Eller är rimligt att ta ut den här vinsten? Detta har skett under de år som ni har styrt. Du står här säger att det är okej att ta ut den här vinsten första året. Men vad händer sedan? Jag har inte hört någon garanti för att det här inte kommer att ske igen. Jag kan ta fler exempel. Nu måste du förklara dig. Är det stadens tjänstemän som har fel i den här frågan när de

säger att den här vinsten har uppstått på grund av att de administrativa kostnaderna ligger kvar hos kommunen?

Anförande nr 17

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag anser att det är jätteviktigt att man jämför och granskar alla verksamheter oavsett huvudman. Det är en viktig sak. När det dyker upp vinst i en sådan här verksamhet som är relativt ny på marknaden tror jag att man ska försöka lära sig av det. Varför kunde de göra det här mer kostnadseffektivt än andra, om kvaliteten nu är densamma?

Jag undrar hur du ser på till exempel alla byggföretag som bygger för stadens skattepengar, tar ut vinst, finns på börsen och liknande. Varför är det ett sådant fokus från er på just de exempel som du har tagit upp? Varför gäller inte samma sak alla som levererar varor för stadens pengar? Varför har du synpunkter på vårdföretag rent allmänt samtidigt som du inte verkar ha några synpunkter på dem som säljer plåster både till dem och till kommunen?

Anförande nr 18

T o m a s R u d i n (s): Du missar en fundamental sak i den här diskussionen. Jag har inga synpunkter på de vårdföretag som utför de här tjänsterna. Jag har synpunkter på hur du och den majoritet som du tillhör gör de här upphandlingarna. Det är det jag har synpunkter på. Jag tycker att det är en självklarhet att vi ska ta ut de kostnader som uppstår i samband med privatiseringar. Jag är inte emot privatiseringar. Jag är inte emot konkurrensutsättning. Jag är inte emot vinster. Jag är emot att ni gör upphandlingar på ett sådant uruselt sätt att sådana här ohemult höga vinster kan uppstå. När ni får frågan i en sådan här debatt, som är väldigt seriöst menad och väldigt allvarligt riktad från motionärernas sida, väljer ni att gå svaromål och säger med automatik att allt som är privat är bra.

Jag försökte förklara för dem som ville höra att SCB har undersökt hur vinster uppstår i olika sektorer. Man konstaterade att det är betydligt högre vinster i de nära anknutna välfärdsföretagen som är skattefinansierade än i andra företag. Är det en rimlig skillnad? Är det inte rimligt att vi tar ut de kostnader som kommunen har i samband med privatiseringar så att det uppstår lika förutsättningar på den här marknaden?

Anförande nr 19

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Det är viktigt att skattepengar används effektivt och på bästa möjliga sätt. Det tycks vi vara rätt eniga om i den här salen, men det är förmodligen det enda vi är eniga om när det gäller detta. Det är inte alls detta det handlar om för Vänsterpartiet, Ann-Margarethe Livh, även om man försöker låta påskina det i talarstolen, utan det handlar om att man inte gillar privata verksamheter. Kan man inte få bort dem på ett sätt försöker man hitta ett annat sätt att få bort dem på. Det är inget nytt. Vi har sett det i många år.

Nu handlar det om att vi på något vis kontrollerar för lite. Hårdare granskningar av ekonomi och kvalitet i privat driven verksamhet finansierad av kommunen, står det i

motionsrubriken. Det implicerar att kontrollen nu inte är tillräckligt hård. All verksamhet som finansieras med skattepengar ska självfallet kontrolleras, och det sker också vare sig den drivs av kommunen i egen regi eller drivs av en privat anordnare.

Jag kommer att ta Ann-Margarethe Livs och hennes partikamraters synpunkter i de här frågorna på betydligt större allvar den dag de kräver samma kontrollsystem för kommunala verksamheter som de kräver för privata, men det har vi inte sett ännu.

Det finns lagar och riktlinjer som fungerar utomordentligt bra. Det finns kontroller, inspektioner, granskningar och revisioner i oändlighet, och så finns den sista ultimata åtgärden som kommunen kan vidta, och också vidtar ibland, nämligen att stänga av pengakranen. När verksamheterna uppenbart inte uppfyller de krav vi ställer stryper vi bidragen. Det har hänt, och det kommer att hända i fortsättningen i vissa verksamheter, men staden är inte polis, åklagare eller domstol. Vi kan inte bedriva något slags kontrollverksamhet som ska bedrivas av andra offentliga myndigheter, nämligen det allmänna domstolsväsendet.

Dessutom finns det en obehaglig tendens till en allmän skuldbeläggning med utgångspunkten att alla privata företagare förmodligen är skurkar och går in för att bedra oss och lura oss på pengar om de bara kan. Vad händer med oskuldspresumtionen? Vad händer med den för en rättsstat grundläggande principen att alla är oskyldiga tills motsatsen har bevisats? När det gäller upphandlad verksamhet som bedrivs i kommunen gäller tydligen inte den presumtionen längre. Det tycker jag är bekymmersamt.

Vi hörde här att det finns en lång rad exempel på misskötsel, underförstått att det bubblar en massa under ytan här som vi inte har sett. Utgångspunkten är att alla är skurkar egentligen. Vi hittar bara några stycken. Då avslöjar vi dem, och så hamnar det i tidningen. Och i själva verket finns det en massa fiffel på andra håll också. Jag tycker att det är en obehaglig inställning. Självklart är det inte så. De allra flesta av de privata utförare som bedriver verksamhet finansierad med skattepengar är utomordentligt seriösa, lägger ned ett fantastiskt jobb och lyckas dessutom göra det billigare, bättre och mer effektivt än vad vi själva för det mesta lyckas göra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 20

Borgarrådet L i v h (v): För det första kan jag känna mig lite förolämpad när du antyder att vi inte kräver att kommunens verksamheter ska kontrolleras och kvalitetsutvärderas. Jag har suttit i stadsdelsnämnden i tolv år och bråkat om dessa utvärderingar av kvaliteten och målen. Jag tycker att det är ganska förolämpande att säga så.

Jag menar att om vi har den kontroll som vi vill ha, men som ni inte vill ha, av de privata företagen undanröjer vi de misstankar som du påstår att vi har. Vi vill helt enkelt ha svar på vad de här privatiseringarna kostar. Vad kostar konkurrensutsättningen? Vi vill ha siffror i svart på vitt. Sedan är det stockholmarna som ska bedöma om det är värt det eller inte. Så enkelt är det.

Anförande nr 21

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag pratade inte om kostnaderna för konkurrensutsättningen, utan jag pratade om dina krav på granskning av de privata verksamheterna på andra villkor än granskningen av de offentliga. Det är en annan motion. I den här motionen står det faktiskt inte ett ord om att motsvarande krav ska ställas på offentlig verksamhet. Det gör inte det.

Anförande nr 22

A n n M a r i E n g e l (v): Nej, Cecilia, det står inte, för det är redan så. Alla vi som har jobbat i kommunen vet ju att det är väldigt hårda krav. Dessutom kan alla ställas till svars av föräldrar, personal med flera eftersom det finns ett kommunalt ansvar som ligger hos en nämnd eller en stadsdelsnämnd.

Jag tycker att det var intressant att du tillskriver oss idén att vi tror att vi kan få bort de privata företagen på det här sättet. Det är intressant att du tror att de försvinner om de öppnar böckerna och om vi låter dem betala vad privatiseringarna kostar. Om det nu är så, vilket jag också tror, att de flesta inte har något som helst att dölja, varför ska de då inte öppna böckerna så att det är möjligt att granska verksamheten? Det är ju det vi begär. Den ska kunna granskas av kommunen och skattebetalarna, precis som den kommunala verksamheten granskas av kommunen och skattebetalarna.

Anförande nr 23

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Som bland annat Birgitta Wahlman tidigare har påpekat har privata företag också revisorer som granskar deras verksamhet. Jag har ingenting att dölja, men jag vill inte ha Ann Mari Engel och Ann-Margarethe Livh grävande i min privata ekonomi för det. Jag tror inte att företagen kommer att försvinna, man jag tror att ni tror att de kommer att göra det.

Anförande nr 24

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Fullmäktige, ordförande och Cecilia! Vi sitter ju i utbildningsnämnden tillsammans. Där har vi i vissa fall i bred politisk enighet bestämt att stänga pengakranen, men vi har inte lyckats. Vi fortsätter att betala ut pengar till förskolor som vi alla är eniga om ska upphöra. Det är samtliga partier i den här kommunen eniga om, men vi har ändå inte lyckats att stänga av pengakranen på grund av hur lagstiftningen ser ut i dagsläget. Vad är det för fel med att vi skulle ha en kommunal revision och möjlighet att granska dessa verksamheter på samma sätt som den kommunala verksamheten är utsatt för granskning?

Anförande nr 25

C e c i l i a B r i n c k (m): Vi har ju en kommunal revision. Vi har en kommunal inspektionsverksamhet när det gäller skolorna. När det gäller de fristående förskolorna är det kommunen som är bidragsgivare och som också har inspektionsansvaret. Det som hände i utbildningsnämnden med den förskola som Magnus nu talar om var att vi förlorade i slutändan. De rättsvårdande myndigheterna gjorde en annan bedömning av saken. Man hade bytt ägare, man hade bytt firma och delvis ändrat inriktning på verksamheten. Då bedömde man i domstolen att de problem som gjorde

att vi hade beslutat att dra in bidragen inte längre förelåg. Det är en bedömning som de har rätt att göra. Ska vi nu låta kommunfullmäktige överpröva länsrättsdomar också?

Anförande nr 26

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag måste säga att jag upplever den här diskussionen lite tröttsam. I många andra kommuner i Sverige har man en annan förmåga att samarbeta när det gäller väldigt viktiga saker för de egna invånarna.

Jag vill börja med att citera en socionom som säger så här: Ibland är den samarbetande människan bättre än staten och marknaden på att hitta smarta lokala lösningar.

Jag känner ibland att man på den här sidan utan självkritik och utan självdistans försvarar de system som man har. Ni skulle kunna ta initiativ och säga: Vi vill att alla partier, anställda och brukare verkligen deltar i stadens kvalitetsarbete och bestämmer vilken uppföljning som ska finnas och vilka krav som ska ställas vid upphandlingar. Ni skulle kunna säga: Vi vill ha en bred samsyn i de här frågorna. Ni skulle kunna inbjuda till ett sådant initiativ. Men det gör ni inte, och ni lägger alldeles för lite pengar och alldeles för lite tid på stadens kvalitetsarbete.

Debatten borde handla om hur kvalitetskraven ska se ut, hur de ska följas upp och hur man ska involvera både brukare och anställda i ett sådant arbete. Man borde försöka hitta en mycket bredare samsyn.

Vi tycker att det är bra med olika aktörer. Det gav kanske det här citatet också ett intryck av. Vi tycker också att det är väldigt bra med sociala företag. Det är någonting som majoriteten inte har utvecklat. Det är inget alternativ till den offentliga sektorn, men det är ett komplement som man diskuterar väldigt sällan och som kan fylla en väldigt viktig social funktion.

Ni har gjort väldigt mycket som vi är besvikna över. Ni tog bort antidiskrimineringsklausulen vid offentlig upphandling. Ni införde den, och sedan var den urholkad. Ni har inte sagt att ni vill ha meddelarfrihet för de privata aktörerna, vilket borde vara självklart. Alla privata företag i Sverige borde ha den meddelarfrihet som den offentliga sektorn har haft. Det är en del i att vidareutveckla demokratin.

Jag hoppas – kanske kan man få rätt – att vi kan få en annan ton i den här debatten och i stället se ett brett initiativ där man försöker hitta en bredare samsyn kring kvalitetsfrågorna. Det är det enda som skulle gynna stockholmarna på lång sikt.

Anförande nr 27

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är alltid välkommet att någon efterfrågar ett bredare samarbete. Men det blir inte riktigt trovärdigt när man samtidigt sveper till med så mycket kritik som Yvonne Ruwaida väljer att göra i sitt inlägg. Hon påstår till exempel att vi inte vill ha meddelarfrihet. Det är minst sagt felaktigt för att uttrycka det milt. Det kan man se genom att läsa åtskilliga interpellations- och motionssvar från min sida. Det har vi också fattat beslut om.

Jag tycker att vi har kommit långt när det gäller att kvalitetsarbetet ska gå på djupet i vår organisation, men vi har mycket kvar att göra. Jag välkomnar om andra vill vara med i det arbetet. Det som har kommit till uttryck i att Stockholms stad bland annat har vunnit kvalitetspris handlar om att kvalitetsarbetet har gått på djupet. Det har verkligen arbetats upp från golvet i den här organisationen under många år. Det tycker jag att vi gemensamt kan vara stolta över och också gemensamt vara beredda att vidareutveckla. Det är jag väldigt öppen för. Men trovärdigheten hos Miljöpartiet blir lite skakig eftersom ni för det mesta har sällat er till den här otroligt oresonliga kritiken mot valfrihetssystemen och upphandlingen.

Anförande nr 28

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tänker se vad det blir av den lilla inbjudan som jag hörde från Sten Nordin. Jag hoppas att det kommer en inbjudan till att diskutera hur kvalitetsarbetet ska utvecklas i Stockholms stad. Det behöver utvecklas. Jag blir däremot väldigt bekymrad när jag hör att man bara säger att nu sveper det fram kritik. Ja, vi har kritik, men Sten Nordin vet mycket väl att Miljöpartiet tycker att det är bra med olika aktörer. Vi ställer tydliga krav på både kommunala och privata aktörer, och vi vill ha en bra kvalitetsuppföljning.

Jag tycker att man har lagt för lite pengar på kvalitetsarbetet. Det kräver uppföljning. Det är många tidigare debattörer som har sagt att det här med uppföljningen inte riktigt är kommunens grej. Det är andra kontrollmyndigheter som ska göra sådant. Vi delar inte den uppfattningen. Vi tycker att kvalitetsarbetet behöver ha både tid och pengar. Där kanske det finns en skiljaktig syn. Erkänn den då! Det kanske också är därför som ni tycker att man behöver sänka skatten.

Anförande nr 29

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande, ledamöter och stockholmare! Att kommunen ska kontrollera, följa upp och ge allmänheten insyn i verksamhet som privata företag och organisationer bedriver för kommunens räkning är så viktigt att det stadgas i lag, nämligen 3 kap. § 19 och § 19 a i kommunallagen. Eftersom alltmer av Stockholms stads verksamhet drivs privat kan det vara angeläget att införa stadsövergripande riktlinjer för det här tillsyns- och insynsarbetet.

Meddelarfriheten måste också stärkas både internt för personal i anlitade företag och för personal i förvaltningarna. Det är inte minst ett moraliskt krav då verksamheterna köps för skattemedel. Jag har själv varit med om hur man sätter munkavle på personal, till exempel i fastighetsnämnden när det gäller kontroversiella försäljningar. Det tycker jag är väldigt allvarligt.

I stora företag finns lagar som kräver säkerhets-, hälso- och miljöarbete för personalen. Det är viktigt att staden, som en av landets största upphandlare av varor och tjänster, tar detta på allvar. Det är inte bara en lagenlig skyldighet, utan här kan man också vara en moralisk föregångare. Om upphandlingspolicyn urholkas måste man se över det och kolla var bristerna finns. Verktyg för tillsyn och insyn när det gäller kvaliteten måste förbättras betydligt.

Det finns en etisk policy för ledamöter i stadens bolagsstyrelser som antogs redan 2001. Varför finns ingen motsvarande sådan policy för övriga nämndledamöter och fullmäktigeledamöter?

Anförande nr 30

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag vill bara ställa en fråga till Martin Michel. Vad gjorde du när du såg att de satte munkavle på den här personen som jobbade på fastighetskontoret? Hade du civilkurage nog att hjälpa honom att berätta vad som var fel?

Anförande nr 31

M a r t i n M i c h e l (mp): Jag blev väldigt förvånad och frågade hur det kunde komma sig att man gör på det sättet. Jag har frågat både fastighetsdirektören och de anställda, men jag har tyvärr fått väldigt vaga svar.

Anförande nr 32

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Alla de här olika motionerna tar upp ideologiska frågor. Det går inte att komma ifrån att ni i Vänsterpartiet hela tiden vill hitta negativa synpunkter på privata utförare. När utgångspunkten är att det inte ska få finnas andra utförare med på banan är det inte så enkelt att samarbeta, som Yvonne Ruwaida vill och uttrycker en önskan om. I de här motionerna försöker man lyfta fram att det är granskningen som fallerar.

Vi har en annan utgångspunkt. Vi vill se en mångfald. Vi tror att det blir bättre service när det är fler ute på banan och när man kan utveckla verksamheten genom den konkurrens som olika utförare kan ge varandra. Vi tror att kvaliteten förbättras genom det. Jag brukar ibland berätta om hur jag själv, när jag var rektor, tyckte att det var när det kom friskolor runt omkring. Det påverkade och gav skjuts framåt för att utveckla verksamheten.

När det gäller valfriheten är det positivt för människor att kunna välja. Det är i sig en möjlighet. Det är inget tvång att man måste välja.

Det är en självklarhet att all verksamhet ska granskas. Vi har tidigare också fått höra att det är lagstadgat att så ska ske. Vi granskar och vi granskar, kors och tvärs, baklänges och framlänges, kommunal verksamhet såväl som privat. Vi har inspektörer som granskar skolor och äldreomsorg. Vi gör brukarundersökningar. Vi har nu access till Skatteverket. När det finns osäkerhet ber vi externa revisorer gå in och titta på verksamheten så att det ska bli en så tydlig granskning som möjligt. Hela tiden är den bästa kvaliteten till medborgarna framför våra ögon. Lika villkor ska gälla så långt det någonsin är möjligt. Det är därför vi inför förskolepeng, skolpeng, hemtjänstpeng och lika nivåer i vård- och omsorgsboendena.

Inför dagens sammanträde bläddrade jag igenom reservationerna från Vänsterpartiet. Jag tror att en av reservationerna var tre eller nästan fyra sidor lång. Mitt ibland all denna massiva textmassa kan man hitta en enda mening som egentligen hade räckt

för att reservera sig i det här fallet. Det var: I grunden vill vi förstås att inga privata utförare ska finnas med. Det hade räckt att skriva det och inte sida upp och sida ned.

Yvonne Ruwaida, försök se till att du kommer överens med de dina på er sida först och främst. Då tror jag nog att vi kan hitta ytterligare samverkan, men det är inte så enkelt att samarbeta med den som bara ser kommunal verksamhet som det enda alternativet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 33

Borgarrådet L i v h (v): Jag har frågat, för tusende gången tror jag nu, om ni kan vara snälla och ta fram kostnaderna för konkurrensutsättningen. Vad kostar det? Är det billigare eller är det dyrare? Vad får vi för kvalitet för de pengar vi betalar? Det är andemeningen i den första motionen vi har skrivit. Varför är ni så himla rädda för att ta reda på de här kostnaderna? Ta reda på kostnaderna och låt stockholmarna sedan bedöma om det var värt de här pengarna och om det är rätt placerade pengar! Det är så himla enkelt.

Anförande nr 34

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Nej, Ann-Margarethe, vi är inte rädda. Vi ser hur stockholmarna tar till sig möjligheten att välja utförare. Vi ser var det finns kö och var man vill ha sina äldre på vård- och omsorgsboenden. Vi ser var man efterfrågar bättre kvalitet. Vi kan tydligt arbeta vidare med den granskning som görs.

Anförande nr 35

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Det krav som har kommit från Vänsterpartiet om att man vill kartlägga kostnaderna för majoritetens konkurrenspolicy är ett krav som jag kan tycka är ganska rimligt. Jag tror säkert att det finns människor i Stockholm som tycker att de gärna vill ha den kunskapen. Kunskap är väl viktigt för alla. Jag håller med om att man borde kartlägga de kostnaderna.

Jag tycker att det är ganska oansvarigt när majoriteten säger att vi först ska komma överens, och sedan kan man kanske prata med oss. Det är majoritetens uppdrag att bjuda in alla partier. Det brukar vara så i de flesta kommuner i Sverige när man försöker hitta en så bred samsyn som möjligt. Förhoppningsvis är alla partier med, men kanske inte. Det ansvaret ligger på majoriteten.

Anförande nr 36

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Du måste ändå hålla med om att det inte är så lätt, om du har valt sida, att samarbeta med människor som säger att enbart kommunal verksamhet ska finnas. Då borde du känna att det vore huvudsaken att granska om det är målet för ett samarbete att enbart kommunal verksamhet ska finnas. Det är den granskningen som borde var huvudpunkten för er del.

Anförande nr 37

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det här är en väldigt märklig diskussion. Jag tycker att man borde kunna kräva att man diskuterar de här motionerna och inte påstår en massa andra saker.

Vi har alltså krävt att man gör en redovisning av vad privatiseringarna kostar. Det är väl fullständigt självklart att man ska göra det. Det är skattepengar vi pratar om. Det inte den egna privata ekonomin, Cecilia Brinck, utan det faktiskt skattepengar vi pratar om. Det är en annan sak.

Säger man lika villkor är det ju lika villkor som ska gälla. Då måste man undersöka om det är så. Jag tycker att det finns väldigt mycket som tyder på att det inte är lika villkor. Man kan se det tydligt inom förskolan till exempel.

När det gäller privat drivna förskolor och skolor har vi under den senaste tiden kunnat se hur man har plockat ut väldigt höga vinster. Det har också varit väldigt tydligt att det har gått ut över kvaliteten. Jag vill bara nämna förskolorna i Årsta. Där har vi sett tydligt att det har gått ut över kvaliteten. Det finns också en skola på Skarpnäcksfältet som har plockat ut skattepengar för fritidshemsverksamhet där det inte har funnits barn inskrivna. Då tycker jag att det är fullständigt uppenbart att den här kontrollen som ni pratar om inte fungerar. Uppföljningarna fungerar inte. De uppföljningar och granskningar som görs är ganska ytliga.

I stadsdelsnämnderna får vi ständigt de här granskningarna och uppföljningar av äldreomsorg som är utlagt på privat drift. Det är väldigt ytliga granskningar som egentligen inte leder till något, för varje år kommer samma granskning tillbaka, och det är samma problem som kvarstår varje gång. Kontrollen, uppföljningen och granskningen fungerar inte.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 38

C e c i l i a B r i n c k (m): Inger Stark! Visst är det lika villkor. Vi ger ju lika mycket pengar. Jag förstår liksom inte riktigt det här problemet. Om det skiljer på något håll är det förmodligen på andra håll, nämligen att vi något missgynnar fristående verksamhet framför allt på skolområdet. Men det är naturligtvis en slutsats som en sådan granskning absolut inte får lov att komma fram till, för då faller förmodligen hela er världsbild.

Anförande nr 39

I n g e r S t a r k (v): Om man granskar och ser efter hur det är när det gäller till exempel de kommunalt drivna och de privat drivna förskolorna kan man tydligt se att de privat drivna förskolorna får mer pengar. Det finns nämligen kostnader som ligger kvar hos de kommunala förskolorna men som inte belastar de privat drivna.

Gör en granskning! Visa oss svart på vitt hur det ser ut! Varför skulle det vara så farligt? Jag förstår inte det.

Anförande nr 40

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Vi har olika åsikt om vad skattepengarna ska användas till. I Stockholm har ni nu skapat ett speciellt system för marknadsekonomi med skattepengar som är ganska intressant. Men om man har ett sådant system måste man vara väldigt noggrann med kontrollen, och det är det ni inte är, av ideologiska skäl.

De motioner av Ann-Margarethe Livh och Malte Sigemalm som behandlas här har samma syfte. Det handlar om insyn, öppenhet och demokrati. Dessa frågor har blivit mer och mer relevanta. Folk som har sina barn i förskolan i Årsta där ägaren tog ut 4 miljoner i vinst samtidigt som man drog in frukten för barnen på eftermiddagen och föräldrarna fick ägna en hel helg åt att måla skolan eftersom det inte fanns pengar, har faktiskt börjat fråga sig hur det här är möjligt. Hur kan det gå till så?

Vi vet att det inte är så lätt som att om de inte sköter sig så säger man upp dem. Det har bland annat utbildningsförvaltningen fått erfara. Det är ganska svårt.

Nu handlar inte den här debatten om huruvida det är bra att privatisera kommunal verksamhet eller inte, men vi har fått frågan och jag säger: Vi tycker inte att det är bra att vinstdrivande företag sköter vård och omsorg med skattepengar. Vi vet vad vinst som främsta drivkraft kan leda till. Björn Ljung, om du i Amazonas djungel hade vänt ned blicken från trädtopparna och sengångarna hade du kanske sett vad vinstdriften på människor och natur leder till där, till exempel.

Det finns i dag ganska många rapporter om både oskäligen vinster och oegentligheter. DN Ekonomi hade en stor bilaga om vinstfesten för vårdbolagen. Det finns en rapport som Kommunal har gjort som heter *Den som söker skall finna*. Där granskas företag inom vård, skola och omsorg, och där har det kommit fram som exempel ett äldreboende i Stockholm med skatteskulder, avsaknad av arbetsmarknadsförsäkring och felaktiga och dubbla fakturor. Det är bara några av anmärkningarna som företaget får, men trots det tillåts de fortsätta sin verksamhet. Det finns ingen juridisk grund att säga upp avtalet. Det är inte så lätt att hålla sig till juridiken, Cecilia Brinck.

Vi i Vänsterpartiet vill utveckla den gemensamma välfärden. Det behöver göras mycket för att den ska bli bättre, både den kommunala och privata. Då måste man lyssna på brukare, och man måste lyssna på anställda. Men det kan man inte göra genom att göra sig av med verksamheten och ansvaret och strunta i att ställa krav på insyn. Valfrihet har inte med det att göra. Valfrihet handlar om att ha olika sorters verksamheter. Det handlar inte om valfriheten att göra en vinst.

Jag förstår inte att ni vågar låta bli att granska de här företagen! Jag förstår inte varför ni inte säger åt dem att öppna böckerna och låta oss se hur det ser ut. Det är det de här motionerna handlar om.

Bifall till våra reservationer!

Anförande nr 41

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska ställa några snabba frågor, och så ska jag inte hålla ett anförande sedan på slutet.

För det första har jag ägnat mig åt ekoturism. Efter den här debatten konstaterar jag att det finns gott om femtåiga sengångare kvar i den här salen.

Tre frågor vill jag ställa. Vill ni ta tillbaka all verksamhet i kommunal regi? Vill ni säga till stockholmarna att ni får inte välja privata alternativ inom omsorg och skolan? De socialdemokrater och miljöpartister som är kvar på talarlistan kan få svara. Hur ska ni regera ihop? Vill ni avskaffa de privata skolor och förskolor som vi har avtal med och där vi har pengsystem? Alla får lika mycket pengar. Vad finns det att anföra mot detta?

Ni måste ställa er frågan och också svara när det gäller personalen som föredrar att arbeta hos de privata entreprenörerna. Ni måste svara på detta!

Anförande nr 42

A n n M a r i E n g e l (v): Det var ganska många frågor på en gång. Den där undersökningen gäller landstinget, och det vet du mycket väl. När det gäller äldreomsorgen och förskolan i Stockholm är det inte så.

Vi tycker i princip inte att vinstdrivande företag ska driva vård och omsorg. Vi har inte någon femårsplan, om du tror det, för att ta tillbaka all verksamhet i kommunal regi, men vi anser att den ska granskas väldigt noga, och missköter de sig ska man kunna avbryta.

Vi tror att det är ett bättre sätt att utveckla verksamheten och ha en mångfald verksamheter än att ha ett enda stort företag som snart driver alla äldreboenden i Stockholm. Att få välja mellan Attendo och Attendo är inte vår valfrihet.

Anförande nr 43

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det här är lite på samma tema. Efter förra gången vi hade makten gick ni ut med ni skulle ta tillbaka verksamhet. Nu sade du nyss att den verksamhet som inte fungerar inte skulle få vara kvar. Men Kulturama på Östermalm som gick över alla förväntningar och fick många fler elever och hade utåtriktad verksamhet var en av de första som ni valde att ta tillbaka i kommunal regi.

I reservationen som är på tre eller fyra sidor står det en mening mitt på s. 65: I grunden vill vi förstås stoppa privatiseringarna.

Kommer det att få finnas privat verksamhet i er värld?

Anförande nr 44

A n n M a r i E n g e l (v): Ewa, vi kan ta en diskussion om Kulturama och Kulturskolan om du vill. Jag tror att jag har ganska mycket på fötterna när jag säger att det var nog väldigt bra för Kulturskolan att den kom tillbaka i kommunal regi.

Jag tycker att det är tråkigt att inte ni vill svara på de här frågorna. Tycker du att det är rimligt att ett äldreföretag här i staden som till exempel har skatteskulder, felaktiga fakturor och saknar arbetsmarknadsförsäkring ska bedriva hemtjänst med våra kommunala skattepengar? Det är det det handlar om, och det är ingen av er som har svarat på det än. Vi ser fram emot det.

Anförande nr 45

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Egentligen skulle jag ha tryckt in en replik när Birgitta Wahlman var uppe tidigare, men det var fullt med sossar så jag fick vänta med att begära ordet. Jag kan inte låta bli att bemöta dig på några av de punkter du tog upp.

Du pratade lite ideologiskt från din sida. Det är ”häftigt” med Räcksta som har bytt namn och nu heter Koppargården. Det gör inte hela verksamheten bättre precis, utan det finns som vi vet klara brister på det som nu heter Koppargården.

Med anledning av de motioner som är uppe nu kan jag tycka att det finns en hel del att koppla till kvaliteten. Det är inte bara priset i kronor man kan räkna, utan det är också priset i vilken kvalitet den enskilde får. Där kan jag säga med gott samvete och kunskap säga att Carema inte uppfyller den kvalitet som jag förmodar att ni hade förväntat er.

Man undrar hur länge detta ska pågå. Det finns mycket att kritisera, och kritiken har funnits i över ett år. Det gungar fortfarande, vad jag förstår.

Det som oroar mig är att ni inte tar till er den kritik som kommer fram. Det här handlar om säkerhetsfrågor, hygienfrågor och många olika saker som inte är bra i verksamheten. Det hör också till detta.

Det verkar som att det som är viktigast och står högst på er önskelista ändå är att det ska finnas privata aktörer och ingenting annat.

Du uttryckte dig också så här: Man kan gå runt och shoppa sin välfärdsservice. Det låter käckt och trevligt. Jag fick i dag veta att en pappa hade försökt shoppa sin förskoleplats. Det fanns ingen förskoleplats, utan de fick familjedaghem och får vänta till oktober 2010 för att få en förskoleplats. Då undrar man hur dessa butiker håller marknadsmässigt och hur det är med planeringen av förskolan. Vad har de önskade varorna tagit vägen?

Det finns mycket att säga. Jag vet sedan jag satt i stadsdelsnämnden i Hässelby-Vällingby att när ni upphandlade kunde ni inte gå med på egen-regi-anbud, vilket vi tyckte var väldigt viktigt för att få just en jämförbar kostnadsbild både kvalitetsmässigt och i kronor. Ni sade nej. Jag hoppas att ni ändrar er på den punkten.

Vi socialdemokrater kan tänka oss privata aktörer, men det ska vara kvalitet, och det ska läggas upp det sättet i avtalen att man verkligen kan följa kvaliteten och säga stopp när den inte duger.

Med detta vill jag yrka bifall på den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 46

Birgitta Wahlman (m): Berit! När du tar upp Råcksta, numera Koppargården, är det nästan så att jag inte vill ta den repliken. Det är nämligen lite känsliga frågor. Både du och jag vet att det var otroligt mycket vanskötsel på det stället innan Carema tog över. Vi vet det. Man gjorde inte ens anmälningar lex Maria och lex Sarah som man borde, för det var så eländigt.

Nu har vi precis på nämndens bord fått två stora genomgripande undersökningar av både hälsovården och omsorgen, och visst, det finns så klart kvar några saker som behöver åtgärdas. Självklart finns det det, men det är *så* mycket bättre på så många områden. Man ser det bara man kommer dit. Hela huset sjuder av aktiviteter. Människor har någonting att göra. De som arbetar där bara strålar. Det är ett sådant engagemang och så stora hjärtan. De har ungdomar som kommer dit på helgerna för att besöka de äldre. Man startar Internetkafé. Man har aktiviteter. Operakören kommer dit och sjunger.

Man gör saker som man aldrig har haft en tanke på förut. Det är fantastiskt!

Anförande nr 47

Berit Kruse (s): Min fråga tillbaka till dig, som jag inte får ställa, är: Var drar ni gränsen för kvalitet, och var ligger kvalitetsribban? Jag tycker inte att ni sköter det här. Det är alltför mycket oro som kommer fram.

Du säger att frågan är så känslig att man inte kan prata om den. Just det – det är det som är det svåra.

Anförande nr 48

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Jag hade inte tänkt gå upp i den här debatten, men när Råcksta och Koppargården kom upp så kände jag att jag måste det ändå.

Du och jag, Berit, har kamperat ihop i många år i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. Det har varit problem med Råcksta till och från, oavsett om det har varit i kommunal eller annan regi. Det vet både du och jag.

Det jag vill säga nu är att man alltid ska vara observant. Är det brister i en verksamhet ska de åtgärdas. När det gäller Koppargården som det nu heter har det funnits brister. Där har vi i stadsdelsnämnden från alliansens sida lagt ett mycket starkt uppdrag just för att åtgärda bristerna direkt. Uppdraget ska knytas till nämnden, för naturligtvis ska de äldre ha den säkra vård och omsorg som de har rätt till, oavsett i vilken regi verksamheten drivs.

Vi ser att det går framåt på Koppargården. Det finns naturligtvis fortfarande förbättringsmöjligheter, och det ska utvecklas vidare, men det går åt rätt håll.

Anförande nr 49

B e r i t K r u s e (s): Jag tror att vi hade vunnit mycket på om ni hade gått med på att till exempel lämna eget-regi-anbud. Jag vill faktiskt stämma in i Yvonne Ruwaidas tidigare inlägg om att hitta samarbetsmöjligheter över gränserna. Det gör inte ni. Det har ni inte gjort, och det har varit väldigt dåligt. Det märker man nu.

Jag vet också att det har varit mycket att jobba med och att det har varit brister tidigare, men nu har det pågått så länge. Jag tar också del av rapporterna som ni får. Även om jag inte sitter i stadsdelsnämnden tar jag allt offentligt material till mig. Den bild som du och Birgitta ger tycker jag inte stämmer riktigt.

Anförande nr 50

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Jag kan börja med Björn. Du körde någon fablernas värld. Du håller på att göra er en björntjänst. Du vet, man slog ihjäl flugan – och ägaren också. Kör hårt!

Man undrar om ni är köpta eller vad det är. Är ni intresserade av vart stålarna tar vägen någonstans och av att följa upp dem? Ska det vara på det här sättet? Har ni ingen tv? Såg ni inte i förra veckan om det här boendet som bedrevs i privat regi, där folk satt på trasiga toaletter och liknande? Det var hemlösa som bodde där till dygnskostnader på 600-700 per dygn. De stod och grät i tv! Missade ni de programmen? Det är bra program. Börja titta på Uppdrag granskning och de här programmen i stället.

Och varför är ni så taskiga mot min partikamrat som bara kommer upp och frågar om hur de ekonomiska bitarna ser ut? Det är nästan förnedrande, Björn. Du börjar likna henne vid en sengångare och pratar i sådana termer i stället för att ta emot frågan och tänka att det är en idé att följa upp det här med vart stålarna tar vägen.

Det handlar om faktiskt finansroteln, och Sten Nordin sitter bara och kliar sig i örat och bryr sig inte om det. Det är rätt märkligt.

Jag fattar inte hur folk kan rösta på partier som inte är intresserade av att följa upp stålarna. Det är rätt märkligt. Ni börjar prata om att vi är kvar på 80-talet och så vidare. Men vi är inga idioter. Jag lever i nutiden, precis som ni, med allting: med dator, mobiltelefon – precis som ni. Jag lever inte på 80-talet. Försök inte förlöjliga oss, utan ta till er det här i stället och gå in och se vad det står i den här motionen.

Börja inte prata om att vi är emot privata aktörer. Jag är själv väldigt intresserad av kooperativ och har varit med och startat ett kooperativ som omsätter över 40 miljoner. Hallå, hallå! Komma och snacka om att vi är emot verksamheter. Jag har själv varit egen företagare, som hantverkare. Var har ni fått allt det här ifrån? Jag begriper det inte. Glöm den här gamla skolboken där ni läste om Stalin och socialismen på 40-talet. Vi lever inte kvar i de tiderna! Men *ni* lever kvar i de tiderna, och det är jättetråkigt att ni inte har fattat det.

Anförande nr 51

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jackie Nylander, du är ofta ljuset i mörkret. Det har jag sagt hur många gånger som helst. Jag har aldrig uppfattat dig som någon stalinist eller något sådant. Du har rätt i det du säger.

Under vår tid startades äldreomsorgsinspektörer, vi har skolinspektörer, vi har kvalitetsgranskning, och Stockholms stad är Sveriges kvalitetskommun. Det finns revisorer av alla de slag. All verksamhet kollas upp. Men nu är det så att dina partikamrater och tydligen resten av er rödgröna allians inte vill ha de här privata alternativen. Det är det jag frågar. Vill ni förmäna stockholmarna den valfrihet de har valt själva, eller hur är det egentligen?

Anförande nr 52

J a c k i e N y l a n d e r (v): Du hänvisar till kontroller. Ewa Samuelsson pratar om att det kontrolleras på tvärsen, bakifrån och framifrån, men hon sade aldrig att det kontrolleras på djupet. Det glömde hon att säga, och det är det vi vill ha. Vi vill ha kontrollen på djupet.

Gå tillbaka och se vad som har skrivits! Hon har aldrig sagt i talarstolen att ni har velat kontrollera saker och ting på djupet, utan det är på tvärsen och baklänges – alla håll och kanter utom på djupet. Det är väldigt märkligt.

Anförande nr 53

O r d f ö r a n d e n : Borgarrådet Samuelsson vill anföra att hon inte har möjlighet att svara på det sista anförandet.

Anförande nr 54

M a l t e S i g e m a l m (s): Det är bara att konstatera att Björn Ljung har blivit zoolog eller något sådant under sin semester.

Det jag tycker är det stora problemet och det som ni anklagar oss för ibland, fast tvärtom, är att ni inte tillåter kommunal verksamhet i vissa stadsdelsområden där man inte får lägga egen-regi-anbud och sådana saker.

Nu ska jag låta som börsnoteringarna, och jag pratar nu om min motion om kommunal revisionsrätt: Vätterosen i Farsta har en aktieutdelning på 800 000 och lön till VD och styrelse är 1 miljon kronor. Olympen i Älvsjö har 500 000 kronor i aktieutdelning och 1,4 miljoner i löner, Gläntan i Skärholmen har 300 000 kronor i aktieutdelning och lön till VD på 900 000. Kvalitetsförskolans i Stureby har en aktieutdelning på 400 000 kronor och lön till VD på 695 000 kronor. Förskolorna Upptäckarna i Älvsjö har 300 000 kronor i aktieutdelning och 634 000 kronor i lön till VD. Måsens förskola i Hägersten har 300 000 kronor i aktieutdelning och 1,1 miljoner i VD-lön.

Om jag vore kommunal revisor och såg att en förskola hade ett överskott på kanske 1 ½ -2 miljoner kronor skulle jag fråga den förskolan vad de hade för kvalitet. Vad är det som gör att den förskolan får så otroligt mycket mer pengar? Det är det här

debatten handlar om, men det förnekar ni. Ni vill inte inse detta. Det är därför vi säger att man skulle gå in och titta på de privata aktiebolagen och jämföra med kvaliteten. Om de är så fruktansvärt bra som aktieutdelningen och löner till VD på över 1 miljon kronor säger är det kanske så att det är fel på hela den kommunala uppbyggnaden av förskolan? Då kanske man skulle ha deras koncept för att få kvalitet.

Men det handlar inte om det, för det här är pengar som förs bort direkt ur verksamheten. Det är kommunala skattepengar som förs direkt bort ur barnens verksamhet, och det är det vi vill kontrollera med en kommunal revisionsrätt. Är det så konstigt? Ni är motståndare till detta, ni i majoriteten som ska värna både kvaliteten och varenda skattekrona. Vad är det för kvalitet vi diskuterar?

Anförande nr 55

Birgitta Wahlman (m): Förlåt om jag kanske är korkad, men kostnaderna för den kommunala administrationen minskar hela tiden och de här stora underskotten vi fick ärva bara är borta – jag vet inte var de tog vägen. Samtidigt är stockholmarna väldigt nöjda med den vård, skola och omsorg som de får. Antalet upphandlingar och konkurrensutsättningar har ökat. Vad är problemet?

Anförande nr 56

Malte Sigemalm (s): Problemet är att det här är skattepengar. Hammarby förskolor i Johanneshov hade 1,6 miljoner kronor i aktieutdelning till några och lön till VD och styrelsen på 753 000 kronor. Det här är egentligen kvalitetspengar som går direkt ur verksamheten till några privata fickor.

Jag har inte något emot privata företag. Självklart ska man kunna driva ett privat företag, men då ska man inte ge de här vinsterna på kommunala bidrag som man fått för att bedriva verksamheten.

Anförande nr 57

Mehdi Oguzsoy (v): Nummer ett som är ett mantra i den här fullmäktigesalen är valfrihet. Från kd till Centerpartiet är de aldrig sena att använda sig av mantrat valfrihet om de kommunala verksamheter som konkurrensutsätts och privatiseras. Men om man tittar bakom den tjusiga myten om valfrihet som låter så vackert, är det då valfrihet att förvaltningen inte får lämna egen-regi-anbud? Är det valfrihet att en enda person tar över alla förskolor i en stadsdel så att medborgarna inte har något annat val? Tycker borgarna kanske att det är rimligt att de söker sig till andra stadsdelar om de bor i de södra delarna av staden? Är inte närhetsprincipen det viktigaste när man väljer?

Ordförande, fullmäktige! När man hör ordet ”valfrihet” verkar det som om att så fort det blir privatiserat så är det några utomjordingar som tar över de här verksamheterna och trollar med vad som helst. Men när man privatiserar är det inte några andra som bedriver verksamheten. Det är fortfarande samma personal. Skillnaden blir att de som jobbar kvar i de här verksamheterna måste springa tio gånger snabbare. Vad innebär det för brukarna? Jo, det blir naturligtvis försämrad kvalitet.

Hur kan man göra gigantiska vinster utan att det drabbar kvaliteten? Jag tycker att det är rimligt att ni förklarar det för mig och för stockholmarna. Var ärliga i debatten och säg att med valfrihet menar ni att de som tar över och bedriver verksamheter privat ska ha fria händer att göra hur mycket vinst som helst. Det är det det handlar om.

Skattepengar, säger ni. Inom idrottsnämnden gav man förvaltningen i uppdrag att privatisera simhallarna i staden. Vi krävde att få veta vad upphandlingsprocessen kostade, men det fick vi aldrig veta. Däremot får vi gång på gång höra från ansvarigt borgarråd i idrottsnämnden att varje skattekrona ska göra max nytta för stockholmarna. Så är det inte. De här pengarna som ni har satsat på att privatisera har inte genererat några värden för stockholmarna, utan det blir en ren och skär förlust.

När det gäller hur man avknoppar visar det sig att det inte ens är överensstämmande med den rådande lagstiftningen.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 58

R e g i n a K e v i u s (m): Det värsta som kan hända är kanske när mamma inte får den mat hon behöver eller när farfar inte får gå ut på en promenad. Jag vill berätta för er om Serafens vård- och omsorgsboende som vi som ni vet återtog i kommunal regi i våras.

Vi i alliansen ställer krav på kvalitet. I den upphandling som gjordes spelade priset en avgörande roll. I dag genomför vi i stort sett bara kvalitetsupphandlingar där det är ett fast pris och där kvaliteten är viktigast. Vi har lärt oss: Det är kvaliteten som är det absolut viktigaste.

På Serafens äldreboende fungerade det inte, fast det var en privat utförare. Det är väldigt viktigt att vi från alliansen vågar sätta ned foten när det inte fungerar. Det är väldigt viktigt att vi utvecklar våra förfrågningsunderlag. Jag vet inte om oppositionen har sett hur förfrågningsunderlagen ser ut numera. Det är jättemycket krav. Det är krav på aktuella genomförandeplaner, det är krav på utomhusvistelse, det är krav på hur mycket som helst och förfrågningsunderlagen är tjocka. Vi ställer otroligt mycket krav!

Sedan måste vi också hela tiden göra uppföljningar. De medicinskt ansvariga sjuksköterskorna i våra stadsdelar gör ett fantastiskt jobb. Vi politiker bör klampa in och titta och besöka verksamheterna, träffa personal och träffa ansvariga chefer. Vi kan också kräva att ha insyn.

Det är stor skillnad på avtalen också. Jag vill ändå vädja till er att titta på ett avtal som vi har med en verksamhetsutövare för ett äldreboende i dag jämfört med för tio år sedan. Vi ställer otroligt höga krav, och om inte avtalet uppfylls, om kvaliteten inte kan garanteras måste man agera.

På Kungsholmen har vi tillåtit egen-regi-anbud, men det har vi gjort mycket för att vi har lång erfarenhet av upphandlingar. Vi har drygt 70 procent upphandlat, och det

fungerar bra. Jag kan säga att väldigt många av de privata vårdutövarna levererar jättebra kvalitet. Och mormor, farmor och farfar får en god omsorg, även fast det är ett privat vårdföretag.

Jag tror att man måste nyansera lite och se vad vi kan göra bättre och hur vi kan utveckla förfrågningsunderlagen. Hur kan vi utveckla avtalen? Kan vi politiker kanske besöka de här verksamheterna ännu mer?

Jag vill poängtera att vi i alliansen tar vårt ansvar. Om ett vårdföretag inte sköter sig kan man häva avtalet.

Anförande nr 59

T o m a s R u d i n (s): Tack Regina! Efter 1 ½ timmes debatt kommer äntligen ett klokt och reflekterande inlägg från den borgerliga alliansen. Jag tycker att resten av debatten har varit rätt sorglig att lyssna till, eftersom man har gjort vantolkningar av vad vår sida försökt föra fram. Det vi har diskuterat här i kväll har varit betydelsen av den kostnad som uppstår i kommunen när man privatiserar i enlighet med de beslut som fattas här och vem som ska stå för den kostnaden. Vi har sagt att vi borde ta ut dessa kostnader från de företag som vinner upphandlingarna.

Min fråga till dig, Regina, är: Hur ser du på detta? Är det inte en rätt rimlig hållning att vi tar ut de kostnader som uppstår i samband med de här upphandlingarna så att vi också får en konkurrensneutralitet?

Anförande nr 60

R e g i n a K e v i u s (m): Man tittar oftast på hur många som bor på äldreboendet. Vad kostar verksamheten om man ska kunna bedriva en god och bra kvalitet? Jag tror att det viktigaste är att fokusera på vad det rimliga priset är. Vad kommer det att kosta att driva äldreboendet till en rimlig kvalitet och till ett rimligt pris? Att de som jobbar har sjysta scheman, att det finns utevistelse och tid för allting. Man sätter ett rimligt pris.

Jag kan erkänna att jag inte är jätteinsatt i just kostnadsfrågorna, men det viktigaste är att det är ett rimligt pris.

Anförande nr 61

A n n M a r i E n g e l (v): Regina, jag tycker att det var jättebra att ni tog tillbaka det. Fortsätt med det, och granska gärna fler äldreboenden och ta tillbaka dem. Det handlar mycket om det, även om vi har hört att det faktiskt inte alltid är så lätt. Det finns juridiska hinder och så vidare.

Vad vi vill är att man faktiskt ska mäta kostnaderna för hela den här upphandlingen. Jag kan ge ett exempel. Jag var ordförande i en stadsdelsnämnd. Vi hade ett stort privatiserat äldreboende, och det var väldigt mycket problem. Våra anställda fick ägna nästan all sin tid åt att granska det här äldreboendet, för de sade att vi måste följa upp avtalet och granska och se att det fungerar. Vi får vara där flera gånger i veckan.

Det är en sådan kostnad som absolut inte märks och som inte drabbar den privata entreprenören utan kommunens kassa. Men den är en följd av privatiseringen.

Jag vill fråga dig: Tycker inte du att det är rimligt att alla står för sina egna kostnader här och att man har öppna böcker? Både medborgarna och vi är ju intresserade av att se hur de här företagens bokslut ser ut. Varför är inte böckerna öppna så att vi kan granska dem, precis som vi kan granska kommunens verksamheter? Det finns många som säkert fungerar jättebra, men de borde inte vara rädda för det här.

Vad tycker du själv? Är det inte rimligt att man får tillgång till att granska de här verksamheterna också? De lever ju på skattepengar.

Anförande nr 62

R e g i n a K e v i u s (m): Vi granskar väldigt mycket. Ni får det att låta som att vi inte granskar någonting. I förfrågningsunderlagen granskar man. Man träffar ofta ledningen när man skriver avtal. Man har en dialog med företagen.

Sedan ska man också lägga till att varje upphandling kostar så klart pengar, men syftet med upphandlingar är ju att vi vill att den bästa ska driva äldreboendet exempelvis. Vi tror på upphandlingar. De kostar, men vi kommer att fortsätta konkurrensutsätta eftersom vi tror att den som är bäst också ska driva verksamheten.

Däremot kan man alltid bli bättre på insyn.

Anförande nr 63

M a r i a H a n n ä s (v): Jag hade inte heller tänkt gå upp här, men det blir så ibland. Man blir sugen. Jag tänkte säga till Regina att det är väldigt roligt att ni har egen regi på Kungsholmen. Det har vi tyvärr inte i Skarpnäck, även om vi har försökt att ha det. När de borgerliga partierna tog över var det faktiskt så. Det stod i aktivitetsplanen att vi skulle ha det, men det försvann snabbt sedan. Det var tydligen en miss.

Jag tror att vi på den här sidan har ganska god erfarenhet av att delta i referensgrupper runt upphandlingar och förfrågningsunderlag och så. I alla fall har jag det under många års tid. Jag är väldigt insatt i detta.

Tyvärr är det ändå så att när det kommer till kritan ska verksamheterna liksom ut på den privata marknaden, hur bra det än fungerar. Jag tänkte ta upp exemplet Skarpnäcks gruppbestäder. Där hade man extremt hög kvalitet. Varken de boende, deras gode män eller deras anhöriga ville att detta skulle privatiseras eller upphandlas. Ingen vill det. Det är ganska kort tid sedan det här hände. Men det blev så. Man delade upp upphandlingen i olika delar för att se om någon skulle kunna bilda en privat firma för att kunna göra detta. Men allting vanns av ett stort, stort bolag som är känt i hela landet.

Ingen vill detta, och jag tycker att det är bedrövligt. Nu är det genomfört, och jag tycker att det är väldigt dåligt. Det var en verksamhet som var jättebra och där

personalen som jobbade på dessa boenden hela tiden jobbade för att skulle bli bättre.
Borta!

§ 6 Motion om avskaffande av vårdnadsbidraget (utl. 2009:73)

Anförande nr 64

Malte Sigemalm (s): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag yrka bifall till min motion så att jag inte glömmer det på slutet.

I den här motionen som jag har skrivit kräver jag att vi ska avskaffa vårdnadsbidraget. De pengar till vårdnadsbidraget som i dag tas ur kommunens kassa bör i stället överföras till förskolan rent generellt.

Det finns två aspekter med vårdnadsbidrag. Det ena är att det kostar ganska mycket pengar för kommunen med vårdnadsbidraget. Det andra handlar om att vårdnadsbidraget lite grann motarbetar en hel del av barns utveckling. Jag ska inte bli så långrandig i det här, men det finns ett barnperspektiv och det finns ett integrationsperspektiv i hela frågan om vårdnadsbidrag.

Det första jag skulle vilja säga är att det finns väldigt många barn som har ett annat etniskt ursprung. Är det så att man till exempel inte träffar andra barn på skolan eller på en förskola utan hela tiden pratar samma språk tappar man också ganska mycket av svenskan. Man har också märkt att de barn som utvecklar svenska språket gynnas om de använder svenskan parallellt med sitt eget modersmål. Det är den ena delen som man kan ha som kritik mot vårdnadsbidraget.

Vårdnadsbidraget har inte bidragit till att man integrerar personer i samhället. Tvärtom konserverar man dem utanför, eftersom man inte får den här mångfalden som man faktiskt har om man går på en förskola.

Jag tycker alltså att man från majoritetens sida skulle fundera på att bifalla den här motionen om att avskaffa vårdnadsbidraget. Det här var ju en av borgerlighetens stora frågor inför föregående val. Tittar man på hur många det egentligen är som nyttjar vårdnadsbidrag är det faktiskt inte speciellt många personer. Det visar på att det inte blev en sådan hit som man trodde det skulle bli. Man väljer i stället den kommunala förskolan.

Jag tycker att man helt enkelt skulle se över hela systemet med vårdnadsbidrag eftersom det är så få som har det. Det finns många andra aspekter på varför man bör avskaffa vårdnadsbidraget, men jag tycker framför allt att det handlar om barnperspektivet och integrationsperspektivet. Det här är ett konserverande. Man får inte samma sociala träning och samma sociala sammanhang som man skulle ha haft om man gått på en förskola.

Jag yrkar bifall till min motion.

Anförande nr 65

Dikran Dion (kd): Vårdnadsbidraget är för barn upp till tre år. Jag tycker att det är lite tråkigt att höra att Malte Sigemalm har så många fördomar mot vårdnadsbidraget. Du säger här att det är en väldigt dyr verksamhet för kommunen,

fast det är inte så många som utnyttjar det. Du påstår också att vårdnadsbidraget motverkar barns utveckling. Jag tycker att det är hårresande att höra. Jag undrar hur du kan påstå det. Kan du belägga dina påståenden?

Anförande nr 66

M a l t e S i g e m a l m (s): Det är inte jag utan andra stora tänkare som har kommit på det här. Det är från en rapport från bland annat Rinkeby stadsdelsnämnd, där det ställdes en fråga där man ville ha svar på några saker. Förvaltningen skrev så här: En plats i förskolan innebär att barnen tillsammans med andra barn och vuxna utvecklas i ett socialt sammanhang. Barn med annat modersmål än svenska får på detta sätt kontakt med det svenska språket och kulturen och på ett naturligt sätt. Dessa barns utveckling i det svenska språket gynnas ju tidigare de hör och använder svenskan parallellt med sitt eget modersmål.

Det var däriifrån jag hade fått det. Det är förvaltningen som upplever hur vårdnadsbidraget slår mot barns utveckling. De har också en lång kritik mot det här med hur man skulle kunna få bättre integration om man inte hade vårdnadsbidraget. Men ni konserverar alltihop.

Anförande nr 67

G u l a n A v c i (fp): Socialdemokraterna vill avskaffa vårdnadsbidraget som infördes den 1 juli 2008. Argumentet som hänförs är att det är en kvinnofälla, att det inte gynnar arbetslinjen och att det hämmar integrationen.

Socialdemokraterna försöker här måla upp en bild av att alliansens familjepolitik endast handlar om vårdnadsbidraget. Men låt mig göra ett par förtydliganden, för det är väldigt viktigt. Vårdnadsbidraget är en av fyra delar i alliansens familjepolitik. De tre övriga delarna baseras på jämställdhetsbonus, barnomsorgspong och ett förstärkt pedagogiskt uppdrag. Dessutom kan jag upplysa oppositionen om att från nästa år kommer även treåringar att omfattas av den allmänna förskolan.

I den borgerliga alliansen har vi ett ömsesidigt samarbete. Det är ett par partier som är med och styr, både i Stockholm och i hela landet. Då är det ett ömsesidigt givande och tagande. Vi har våra hjärtefrågor. Vi ger och vi tar. Framför allt driver vi en politik för att tillgodose medborgarnas behov och önskemål inom barnomsorgen. Vi har en tilltro till medborgarnas förmåga att ta kloka beslut, och vi är förvissade om att medborgarna värdesätter att bli behandlade som jämlikar. Socialdemokraterna verkar mest vara intresserade av att behålla kontrollen över föräldrarnas val av barnomsorg.

Det är den stora skiljelinjen mellan den borgerliga alliansen och oppositionen. Jag tycker att det är lite märkligt när Malte Sigemalm i sitt inledningsanförande hänvisar till integrationsperspektivet, för såvitt jag vet har integrationen gått rakt ned under jorden under den tid som ni satt vid makten. Det är inte heller så att det har varit någon rusning från småbarnsföräldrar att ansöka om vårdnadsbidrag. Det är en liten grupp i samhället som vill ha den här möjligheten, och jag tycker att det är viktigt att också de omfattas av den valfrihetsreform som vi genomförde förra året.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 68

I n g e r S t a r k (v): Gulan! Jag skulle vilja fråga dig hur ni i Folkpartiet har kunnat gå med på vårdnadsbidraget. Det har faktiskt visat sig ganska tydligt att det är en kvinnofälla, att de flesta vårdnadsbidragen har tagits ut i norra och södra Järva, att det har blivit problem med små barns utveckling och att det dessutom är så att även de äldre syskonen ofta blir hemma från förskolan när man får vårdnadsbidrag för det yngsta barnet.

Jag vill ställa ytterligare en fråga: Är det inte lite märkligt att man tycker att skattepengar ska gå till att människor ska vara hemma längre med sina barn? Det borde väl ändå vara en privatsak i familjen som man får bekosta själv, utan skattepengar.

Anförande nr 69

G u l a n A v c i (fp): Som jag sade i mitt inledningsanförande är vi en allians som består av fyra partier, och vi har ett ömsesidigt samarbete där vi ger och vi tar. Det är inte så att vi slår oss för bröstet över alla reformer. Men vi har respekt för varandra, och vi har respekt också för väljarna och för medborgarna. Det finns en liten grupp i samhället som vill ha vårdnadsbidrag, och jag tycker att det är viktigt att tillmötesgå även den gruppen, för det är det valfrihet handlar om.

När vi pratar om vårdnadsbidraget just här i Stockholm målas det ibland upp en bild av att alla rusar fram och vill ha det, men om man ser på Järvafältet som du också nämnde är det inte så många som har ansökt om vårdnadsbidrag. En stor majoritet ser fortfarande till att deras barn går antingen i offentlig förskola eller i friförskola. Den aspekten är väldigt viktig att lyfta upp i sammanhanget.

Anförande nr 70

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Gulan, jag är lite förvånad över att en folkpartist försvarar vårdnadsbidraget på det sätt du gör. Ditt parti har faktiskt varit emot det redan från början.

Hur som helst: Jag tänker faktiskt mest på de här barnen som stannar hemma tillsammans med sina mammor och enbart pratar sitt eget modersmål hemma. De kommer absolut inte i kontakt med det svenska språket, och de kommer över huvud taget inte i kontakt med den pedagogiska verksamheten som genomförs i förskolan. Det finns ingen forskning eller någon pedagog som jag har pratat med i ytterstaden som säger att det kommer att leda till något positivt för de här barnen, utan det är snarare tvärtom: Det kommer att få mycket negativa konsekvenser för de här barnen, framför allt kunskapsmässigt och språkmässigt.

Anförande nr 71

G u l a n A v c i (fp): Jag tycker att det är lite märkligt att det är just socialdemokrater som står här och pratar om hur detta hämmar barns utveckling och hur det isolerar framför allt kvinnor med invandrarbakgrund.

Låt oss i denna sal här i kväll påminna oss om när integrationen gick som sämst. När har Abdo Goriya och Socialdemokraterna tagit hänsyn till invandrarkvinnor och sett till att verkligen driva en politik så att de kommer in på arbetsmarknaden, att de kommer i kontakt med utbildningsväsendet och att de lär sig svenska språket så att de står på egna ben? Tala om det för mig, Abdo Goriya! När drev ni en integrationspolitik för att främja just de utsatta grupperna som du nämner? Det var faktiskt också så att under er tid när ni styrde staden så avskaffade ni integrationsroteln, just för att ni inte ens hade någon politik att leverera till de mest utsatta grupperna.

Det är inte så många som ansöker om vårdnadsbidraget, och när man kommer upp i treårsåldern så omfattas man från och med nästa år av den allmänna förskolan. Det är viktigt att komma ihåg det i debatten.

Anförande nr 72

Z a i d a C a t a l á n (mp): Jag ska erkänn att det alltid är lika underhållande att höra när borgerliga företrädare förespråkar ett bidrag. Det är lika fascinerande varje gång att se hur de hintar de här olika frågorna som det faktiskt handlar om. Med ett bidragssystem vill man ändå gynna en viss typ av beteende.

Därför, Gulan, fundera jag över hur du tänker, för jag gissar att du liksom jag vill ha ett jämställt samhälle. Vi vill ha jämställda löner. Vi vill inte att kvinnor ska diskrimineras bara för att de råkar vara kvinnor och så vidare. Men vi vet ändå att det här fortgår. Vi vet att kvinnor fortfarande diskrimineras i arbetslivet. Du kan siffrorna: 84 procent av mäns lön, 60 procent av mäns pensioner och så vidare. Allt det här fortgår genom hela arbetslivet, och om vi har ytterligare en faktor som ser till att kvinnor stannar hemma i stället för att gå tillbaka till arbetslivet och skaffa de där pensionspoängen, vad gynnar det jämställdheten? Hur kan du försvara detta?

Anförande nr 73

G u l a n A v c i (fp): Ordförande! Jag är väldigt glad att just Zaida Catalán kom upp i talarstolen. Hon har genom åren gjort sig känd inom Miljöpartiet som en tydlig och stark röst för jämställdhet.

Just nu pågår det faktiskt ett ärende hos Diskrimineringsombudsmannen som handlar om ett förbud mot niqab på Åsö gymnasium där en student som ska utbilda sig till barnskötare inte får gå i skolan, eftersom hon bär en heltäckande slöja från topp till tå där bara ögonen blottas för omvärlden.

I utbildningsnämnden fattade man nyligen ett beslut om att man ställer sig bakom skolans beslut. Men Miljöpartiet var det enda partiet som var emot och inte tyckte att det var viktigt att en blivande barnskötare inte ska ha en heltäckande niqab när hon kommer ut i verksamheten.

Jag undrar hur Zaida Catalán kan stå för det. Jag tycker att det är viktigare att hon svarar på det än att jag ska behöva stå här och prata om vårdnadsbidraget. Det vill alla föräldrar veta, tror jag.

Anförande nr 74

B e r i t K r u s e (s): Nu är det så att den här motionen handlar om vårdnadsbidraget, och därför pratar vi om den. Det är det det handlar om. Det andra är en debatt som vi kanske också borde ha men inte nu.

Jag är, precis som tidigare talare från oppositionen har sagt, förvånad över att Folkpartiet har ställt upp på det här. Jag förstår att ni måste kompromissa med varandra och så vidare, och jag vill gärna höra vad Ann-Katrin Åslund och Gulan säger. Jag vill också höra vad Moderaterna säger i den här frågan. Är det verkligen det här ni vill? Tycker ni att det här är en bra jämställdhetsmodell för att få ut kvinnor och män på lika villkor i arbetslivet?

Det är det definitivt inte. Barnen mår inte bra. Barnen behöver en gruppverksamhet med en bra förskola; det vet vi. Föräldrarna ska under tiden de är på sina jobb kunna känna trygghet i att barnen har en god verksamhet. Ni bryter mot er så kallade arbetslinje genom att ni stänger kvinnor ute på det här sättet.

Det är mycket som man är förvånad över. Jag var med på den tiden på 70- och 80-talet när man byggde upp förskolan och barnomsorgsverksamheten och kunde då konstatera att Moderaterna var emot utbyggnader över huvud taget. Bengt Westerberg-tiden var gynnsam och trevlig, tycker jag, för han hade goda idéer på förskolesidan. Han pratade om kooperativ lite mer än vad ni gör med bolag och så. Det fanns många positiva saker.

Men nu har ni svängt totalt. Var står ni egentligen, ni folkpartister? Var står ni moderater? Kommer ni att fortsätta ha vårdnadsbidraget?

Anförande nr 75

G u l a n A v c i (fp): Jag förstår om en del debattörer på vänstersidan inte tycker att det är behagligt att prata om ärendet som pågår i Stockholms stad och som Diskrimineringsombudsmannen handlägger, men det är en ytterst viktig fråga för jämställdheten. Ska man ha barnskötare med heltäckande niqab som arbetar med barn och också ska arbeta med genuspedagogik? Hur rimmar det med den jämställdhet som ni står här och propagerar för? Jag skulle jättegärna vilja ha svar från alla tre, framför allt från Miljöpartiet, på varför de tycker att vårdnadsbidraget är så illa samtidigt som de i jämställdhetens namn tycker att det är okej att barnskötare ska kunna arbeta med plagg som varken barnen eller föräldrarna kan se igenom.

Sedan kan jag bara informera Berit Kruse om att det faktiskt var tack vare Bengt Westerberg som Pyslingen kom till. Det är bara en upplysning och ett sidospår.

Anförande nr 76

B e r i t K r u s e (s): Det var ett väldigt sidospår för dig igen. Du pratade om en helt annan sak än vårdnadsbidraget. Vi pratar vårdnadsbidrag nu. Ta upp debatten på ett annat ställe där den hör hemma. Motionen handlar om vårdnadsbidraget, och det är det vi pratar om.

Anförande nr 77

D i k r a n D i s o n (kd): Berit, det är ingen här som har kritiserat förskolan. Det vi pratar om är barnens bästa och barnens rättigheter. Vi pratar om barn upp till tre år. Det är hårresande att höra hur ni tycker att det är så fruktansvärt att 0-3-åringar får tillbringa så mycket tid med sin mamma. Jag undrar vems sida ni är på. Är det inte just det här som är ideologin? Ni vill inte ge föräldrarna möjlighet att själva vid köksbordet bestämma vad som är bäst för deras barn. Ni vet vad som är bäst för dem. De är så okunniga, så de vet inte sitt bästa. Ni vill ta bort det.

Anförande nr 78

B e r i t K r u s e (s): Dikran, du har helt rätt i att vi vill ta bort vårdnadsbidraget. Ja – det vill vi.

För det första kommer inga 0-åringar in på förskolan. Man är 1 ½ eller kanske 2 år innan man börjar, så det är inget problem på det sättet. Men jag vet så pass mycket om små barn, eftersom jag själv är förskoleutbildad en gång i tiden och har jobbat med små barn och vet vilka behov de har, att jag vet att de mår bra av att vara utanför hemmets väggar, träffa jämnåriga, träffa andra vuxna och lära den respekten. Det är det som är det viktiga från vår sida.

Kvinnorna behöver inte vara hemma och passa sina barn när det finns goda förskolor. Man kan kombinera detta med ett bra jobb. Sådan är vår syn.

Anförande nr 79

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är ganska intressant att höra den här debatten: Vårdnadsbidraget har funnits i ungefär 1 ½ år, och plötsligt rasar hela integrationen. Samhället står och faller tydligen med att vårdnadsbidraget har införts.

Varför pratar då inte alla invandrare så pass bra svenska i dag? Vi har ju inte haft vårdnadsbidraget tidigare. Det är tyvärr tusentals som fortfarande pratar alltför dålig svenska och behöver stöd och hjälp, men de är födda här och har vuxit upp här i Sverige. Ändå ser det ut så. Men vårdnadsbidraget, det är det som raserar allt.

I många sammanhang lyfts FN:s barnkonvention fram. En hel del vill också gärna se den som lag. Vad står det då i den? Jo, att man ska utveckla respekt för barnets föräldrar och för barnets egen kulturella identitet, eget språk och egna värden. Tänk om det blir lagstiftning på det! Vad ska ni då debattera här i fullmäktige?

Barn i olika familjer är olika, och barn i en och samma familj är olika. Jag själv har haft barnflicka till barnen, dagmamma till barnen och förskola till barnen. Det har sett lite olika ut.

Skillnaden för oss som är för vårdnadsbidraget är att vi tilltror föräldrarna att själva kunna välja. De kan ta ansvar för sina egna barn. När Svenska Dagbladet i september frågade några föräldrar sade en kvinna att ja, jag är feminist, men när det gäller den här första korta tiden för barnen så tilltror jag mig själv om att kunna välja, så jag kommer att utnyttja vårdnadsbidraget. Andra säger: Jag vill faktiskt se mitt barn ta sina första steg. Jag vill höra när de börjar säga de första små orden. Det tycker jag kan få vara mitt privilegium.

Kan då vårdnadsbidraget vara ett stöd i att föräldrar ska kunna få uppleva den här korta tiden upp till tre år är det märkligt att det ska finnas ett sådant motstånd mot detta. Vi i Stockholm har varit generösa när vi berättar att man både kan ha heltid och deltid, och vid deltid får barnen vara upp till 25 timmar på förskolan. Man kan kombinera vårdnadsbidraget med att gå ned i arbetstid. Då är det väl inte så konstigt att de föräldrar som är med och subventionerar all annan barnomsorgsverksamhet också skulle kunna få stöd den här korta tiden genom ett vårdnadsbidrag.

Till syvende och sist är det en kort tid. Det är några korta år det handlar om, och föräldrar värdesätter att få mer tid med sina barn just den korta tiden. Tänk att ni ska vara motståndare till det!

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 80

A b d o G o r i y a (s): Jag håller helt och hållet med dig om att det fortfarande finns många med invandrarbakgrund som inte pratar särskilt bra svenska. Jag är antagligen en av dem. Men genom politiska beslut ska man absolut inte försämra för dem, framför allt inte för barnen. Alla pedagoger som jag har träffat i ytterstaden säger alla samma sak: Detta kommer att leda till att de barn som vistas hemma kommer att komma efter när de startar skola. Deras språk kommer inte att vara tillräckligt för att kunna inhämta kunskaper i skolan. Det är detta det handlar om när det gäller dessa barn.

Anförande nr 81

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Tänk att jag ändå tilltror föräldrarna att fram tills barnen är tre år ta ansvar och se till att de lär sina barn svenska. Sedan har jag sett så mycket fantastisk förskolepersonal som när de möter barn med språksvårigheter eller talsvårigheter gör underverk med dessa barn när de kommer till förskolan, om det skulle visa sig att de har språksvårigheter.

Jag träffade en grupp somaliska kvinnor häromdagen och samtalade – de pratade ganska bra svenska själva – om vikten av att föräldrar som vill utnyttja vårdnadsbidrag inser vilket ansvar de har att se till att deras barn lär sig svenska. Det är vad det handlar om, inte om att de inte ska kunna vara hemma med sina barn.

Anförande nr 82

Z a i d a C a t a l á n (mp): Fru ordförande! Jag vill ställa en fråga till borgarrådet Samuelsson om synen på föräldrar. Självklart håller jag med dig att barnen ska vara med sina föräldrar och föräldrar med sina barn, men vem är det som är med barnen när de är så små? Vem tar ut föräldraledigheten, Ewa? Vi vet att det är kvinnorna till den allra största delen. Varför är det så? Ja, det kan vi ha olika uppfattningar om, men det är så.

Frågan är: Ska vi införa ett system som gynnar att kvinnor är hemma ännu längre och utan några pensionspoäng som ersättning? Det är ett arbete utför.

Ska vi över huvud taget gynna att kvinnor bara stannar hemma med sina barn? Är det inte bra att ha pappor som är närvarande med sina barn där dessa är bebisar, så att barnen får känna närheten med sin pappa? Det tycker jag, och jag skulle gärna vilja höra vad du tycker. Verkligheten, som det ser ut, blir inte så med vårdnadsbidraget.

Anförande nr 83

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Vår utgångspunkt är naturligtvis att föräldrar väljer själva. Om det sedan är mammor och pappor lägger jag mig inte i. Det är deras val. Vi såg tyvärr med pappabonus att det var för få pappor som hade utnyttjat den. Jag hoppas att vi kan utveckla det här i stället.

När det gäller pensionspoäng har Kristdemokraterna uttalat att vi gärna skulle se att man delade på pensionspoängen upp till tolv år, just för att minimera risken att den person som är hemma får minskade pensionspoäng. Där finns en möjlighet att utveckla systemet.

Anförande nr 84

I n g e r S t a r k (v): De två frågor som är viktiga att diskutera här är barnperspektivet, barnens behov av båda sina föräldrar och att få träffa dem tillräckligt mycket och delta med andra barn i förskolan. Som vi har sett tar de flesta vårdnadsbidragen ut på norra och södra Järvafältet. Där behöver barnen den här språkutvecklingen på förskolan också. Det händer någonting, det vittnar alla pedagoger om, och det är att det blir problem med språkutvecklingen.

Den andra sidan är att det är en kvinnofälla. Vi ser mycket tydligt att det är kvinnor som tar ut vårdnadsbidraget. Det är kvinnor som förlorar. Dels får de svårare att komma in på arbetsmarknaden, dels får de inte pensionspoäng. Är det inte ett stort problem att man med hjälp av stadens skattepengar bidrar till detta?

Anförande nr 85

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Som jag sade är jag inte så orolig för det här med språkutvecklingen. Från tre år kan man komma till förskolan, och det är inte så sent. Man hinner utveckla språket mycket, och med hjälp med av våra förskolepedagoger, om det skulle behövas, finns möjlighet till hjälp.

Det gör mig nästan ont när du säger att det är en kvinnofälla att vara hemma med sina barn den korta tid det handlar om. Det är otroligt att kalla det för en fälla att vara med sina barn tills de är tre år! Sedan har du hela livet att yrkesarbeta om det skulle vara kvinnan som i första hand som är hemma. Hur kan det vara en fälla?

Anförande nr 86

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande, ledamöter! Vårdnadsbidraget har funnits i Stockholm i snart ett och ett halvt år därför att stockholmarna har valt en majoritet som gick till val på att vi skulle erbjuda flera olika alternativ för småbarnsföräldrar att välja emellan. Närmare 800 småbarnsföräldrar har beviljats vårdnadsbidrag i Stockholm. Familjerna och den situation som de lever i varierar väldigt starkt. Det handlar om allt möjligt, arbete, anhöriga, hur många barn man har och hur spridda de är i åldrarna. Men det är viktigt att dessa föräldrar ges en möjlighet att själva bestämma hur de vill ordna barnomsorgen för sina barn.

De flesta väljer barnomsorg utförd av kommunen eller av någon privat anordnare. Vi hörde förut att ungefär 90 procent av föräldrarna säger att de är nöjda med den kvalitet som de bereds inom barnomsorgen. Det finns en valfrihet, det finns en garanti för barnomsorg. Vårdnadsbidraget har gett de 800 föräldrar som har valt det en annan och en förbättrad möjlighet att efter sina egna val kombinera förvärvsarbete med att ägna mer tid åt sina barn.

Jag är övertygad om att de barnen inte håller med Malte Sigemalm om att vårdnadsbidraget är en katastrof. Tvärtom har det gett dem en unik möjlighet att välja det som passar just dem allra bäst. Jag är bekymrad, Malte, över att du så gärna vill beskriva den här möjligheten som ett misslyckande. Du antyder att de människor som gör egna val av fri vilja och med respekt för sin familjesituation och sina barn men som inte gör de val som du och ditt parti önskar skulle ha fel. För mig är helt obegripligt. I nästan samtliga fall är det den enskilda föräldern som känner sitt barn allra bäst och vet vad som passar bäst – ibland förskola, ibland lite lugnare familjedaghem, ibland väljer man att vara hemma. Då är vårdnadsbidraget alldeles utmärkt.

Jag roade mig med att titta på Miljöpartiets budget, och där finns vårdnadsbidraget fortfarande kvar. Det är möjligt att det är fel, men i så fall får vi titta på det. Extra bekymrad blir jag efter den debatt som har varit här i dag. Det låter som att de föräldrar som har valt vårdnadsbidrag inte förstår sitt och sina egna barns bästa. Allra värst verkar det vara om det råkar vara en invandrarfamilj. Jag gillar inte det riktigt.

Jag tror inte att alla de här föräldrarna har fel. Jag vill att de ska fortsätta att ha vårdnadsbidrag som en valmöjlighet. Det finns en möjlighet i dag att välja vårdnadsbidrag på deltid. Det har rätt många gjort.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 87

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, fullmäktige! Maria nämnde siffror och sade att det är ungefär 800 föräldrar som tar ut vårdnadsbidrag, det är bra att vi vet det. Men Maria, skolborgarrådet, Ewa Samuelsson, finansborgarrådet och alla andra,

över 400 av dessa 800 som tar ut vårdnadsbidrag ligger i två stadsdelar, nämligen Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Vi har 14 stadsdelar i Stockholm. Över hälften av de 800 som nämndes finns här. Vad drar ni för slutsats av det här när det gäller utanförskapet? Över 80 procent av dessa är kvinnor, arbetslösa, invandrare, över 90 procent kvinnor.

Anförande nr 88

Marie Ljungberg Schött (m): Jag drar den slutsatsen att de människor som bor i dessa områden och som har gjort det här valet har gjort det av alldeles egen fri vilja. Du sade alldeles nyss att de här kvinnorna i allmänhet inte har något arbete. Det tyder på att det inte är vårdnadsbidraget som blir kvinnofällan, utan det är i så fall någonting annat i vårt samhälle som gör att de här kvinnorna inte kommer ut på arbetsmarknaden.

Jag är helt övertygad om att invandrarfamiljer är precis lika skickade som alla andra att veta vad som är bäst för deras barn.

Anförande nr 89

Inger Stark (v): Ordförande, fullmäktige! Det finns flera aspekter på vårdnadsbidraget. Men jag tänkte ta upp att vårdnadsbidraget beräknas kosta 16 miljoner kronor under 2009, och det är mycket pengar som skulle behövas i övrig verksamhet, bland annat i förskolan. Det är inte så att någon nekar kvinnor att stanna hemma lite längre med sina barn. Det är naturligtvis valfritt, men då måste man betala det själv ur sin egen privatekonomi, inte med skattemedel. Skattemedel ska inte gå till vårdnadsbidrag.

Vi fick höra att 800 föräldrar har valt vårdnadsbidraget. Det är en oerhört dyr reform. Har det inte någon betydelse? Jag hävdar att vårdnadsbidraget är en kvinnofälla och en barnfälla. Det har visat sig att det hämmar barnets språkutveckling.

I det här fallet går alliansen från arbetslinjen, som i alla andra sammanhang är det viktigaste, till en bidragslinje. Det går faktiskt att kombinera vårdnadsbidrag med försörjningsstöd. Det tog jag upp i budgetdebatten. Det står tydligt och klart i en bilaga, så är det. Det är väldigt märkligt. Jag skulle vilja att någon från alliansen kunde förklara det. Hur kan man kombinera vårdnadsbidrag och försörjningsstöd?

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets och Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen som innebär bifall till motionen.

Anförande nr 90

Dikran Dixon (kd): Fru ordförande! Jag vill rätta er. Det är nära det dubbla, det är inte 800 utan över 1 500 som utnyttjar vårdnadsbidrag.

Jag har en fråga. Det finns en samstämmig expertis som säger att det är oerhört viktigt och bra för barnen att de tillbringar tid med sina föräldrar och att den tiden som de tillbringar med sina föräldrar ger dem mycket trygghet. Samhället får igen det. Varför är ni mot det här, när alla säger att det är jättebra?

Anförande nr 91

I n g e r S t a r k (v): 16 miljoner till 1 500 familjer – är det inte en oerhört dyr reform? Har vi verkligen råd med det? Det skulle jag vilja ha ett svar på.

Väldigt många undersökningar talar om att kombinationen av förskola och familjen är det bästa för barnen.

Anförande nr 92

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Vi måste föra en seriös politik. Man ska inte slänga ur sig siffror som man inte har något belägg för. I tjänsteutlåtandet som jag har med mig under Mina synpunkter står det exakt så här: 781. Det är inte ens 800 och absolut inte 1 500. Det står tydligt och klart 781.

Jag är lite förvånad över Folkpartiets och Moderaternas representanter helt plötsligt blir en stark anhängare av vårdnadsbidraget. Moderaterna har i andra sammanhang hela tiden pratat om arbetslinjen. I dag gäller bidragslinjen. Folkpartiet har pratat ganska mycket om att det är oerhört viktigt för kvinnor att komma in i arbete. I dag ska de vara hemmafruar.

Ni pratar ganska mycket om valfrihet, valfrihet för vem och för vilka grupper? I realiteten vänder sig vårdnadsbidraget till kvinnor med rika män eller till kvinnor med invandrarbakgrund som har svårt att få något jobb. Ensamstående föräldrar utestängs helt. De kan helt enkelt inte leva på 3 000 kronor i månaden. Pappornas benägenhet att stanna hemma för 3 000 kronor vet vi av erfarenhet är liten.

Erfarenheter från vårt grannland som genomfört vårdnadsbidraget och som stoppat det nu, Norge, visar enligt olika undersökningar att 96 procent som utnyttjade bidraget är kvinnor. Så är fallet i ytterstaden, och så tror jag att det är i hela Stockholms stad.

Jag vill åter nämna att barnen i ytterstaden som stannar hemma med sina mammor, precis som någon från alliansen sade mammor, inte föräldrar, absolut inte kommer i kontakt med det svenska språket. De deltar inte i den pedagogiska verksamhet som fås i förskolan. Det finns ingen forskning som säger att detta är bra för deras språkutveckling, utan all forskning säger att ju tidigare de kommer i kontakt med språket, desto bättre är det.

Bifall till motionen!

Anförande nr 93

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Den siffra som du nämnde gällde april. I september var det 1 485, och nu har gått ett par månader, därav siffran.

Du säger att barn stannar hemma med sin mamma och inte kommer i kontakt med samhället och det svenska språket. Du tycker att det är otroligt svårt att leva på de här pengarna. Men ändå finns det människor som väljer det. Säger inte det er någonting om att det är viktigt för föräldrar att ge sina barn när dessa är små den tid

de behöver? Den här valfriheten är inte bara för föräldrar utan också för barnen. Barn har rätt att ha tid med sina föräldrar.

Anförande nr 94

A b d o G o r i y a (s): Jag är uppfostrad att lita på människor. Om mina siffror är från april och du har andra siffror litar jag på det du säger. Men det är ändå 4—5 procent det handlar om.

Jag tror att när vi valde att bli politiker ville vi något. Vi ville förbättra samhället. Vi vet att vi har ca 40 procent av barnen i ytterstaden som inte klarar behörigheten till gymnasiet. Med det här förslaget kommer inte situationen förbättras för de här barnen. Deras språkkunskaper kommer att bli sämre, och deras möjligheter att inhämta kunskaper på svenska blir sämre. Det finns ingen forskning som stöder det som du och dina kompisar säger.

Anförande nr 95

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det är generellt lättare för föräldrar att vara hemma längre tid med sina barn när de är små upp till tre år. Vårt förslag på riksnivå om barntid är ett sätt att åstadkomma detta. Barntid innebär att man får en ersättning om de med små barn arbetar högst 30 timmar i veckan.

Att införa tvåfamiljssystem är ett sätt att ge föräldrar och barn mer tid tillsammans under de första åren. Modellen går ut på att två familjer tillsammans tar ansvar för familjers respektive barn. Föräldrarna turas om av omsorgen om sina barn i sina hem enligt schema som de inblandade kommer överens om själva. Föräldrarna anställs och får barnskötarlön av Stockholms stad. Föräldrarna i de två familjerna kan arbeta i sina ordinarie arbeten motsvarande fyra dagar i veckan.

Anförande nr 96

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! I Svenska Dagbladet står det att Miljöpartiet länge har drivit att föräldrar ska kunna vara dagbarnvårdare till sitt eget barn och på det viset få den summa som det kostar att anordna plats i kommunal förskola per år. Nu berättade Yvonne Ruwaida att Miljöpartiet i den pågående budgetdiskussionen med samarbetspartierna har släppt frågan. Kommer du att rösta nej om det blir en ny majoritet och vårdnadsbidraget ska avskaffas? Kommer du att rösta ja för det?

Anförande nr 97

E i v o r K a r l s s o n (mp): Det får en ny majoritet i Miljöpartiet då ta ställning till. Jag kan inte på förhand tala om för partiet vad de ska välja i så fall.

Vi vill införa en möjlighet för föräldrarna att vara kommunala dagbarnvårdare åt sina egna barn. De får själva välja. Den valfriheten har de ju.

Anförande nr 98

G u l a n A v c i (fp): Fru ordförande! I den här debatten verkar det åter som att den här reformen skulle vara det enda alternativ som finns i alliansens familjepolitik. Vårdnadsbidraget är en del av fyra hörnstenar i vår familjepolitik. Det är en mindre grupp av småbarnsföräldrar som vill vara hemma lite längre efter det att föräldraledigheten tar slut. Jag tycker att det i valfrihetens namn är viktigt att just den här lilla gruppen som valt att vara hemma får den möjligheten, precis som föräldrar som väljer annan barnomsorg för sina barn.

En av de andra delarna i familjepolitiken handlar framför allt om jämställdhetsbonus och som framför allt Folkpartiet drev fram i uppgörelsen. Den är viktig. När vi talar om jämställdhet är den en viktig morot för att föräldrarna ska ut föräldraledighet mer jämlikt. Det kommer att bli ännu enklare framöver när man märker på lönekontot direkt att jämställdhetsbonusen ger effekt. Fler kommer att dela mer jämlikt på föräldraledigheten så att kvinnor snabbt kommer tillbaka till arbetsmarknaden och inte behöver vara hemma längre tid.

Jag vill gärna återkomma till integrationsperspektivet, som togs upp i början av debatten. Man pratar om att vårdnadsbidraget skulle göra att kvinnor med invandrabakgrund isoleras. Men som någon annan nämnde i debatten har just många kvinnor med invandrabakgrund levt väldigt isolerade länge i Sverige därför att framför allt Socialdemokraterna inte har haft en lyckad integrationspolitik för att se till att människor som kommer till Sverige kommer direkt in i utbildningssystemet, börjar med sfi och lär sig svenska, kommer in på arbetsmarknaden och så vidare, blir ekonomiskt oberoende och står på egna ben och tar del av sina rättigheter. Det är viktigt att påpeka i den här debatten.

Samtidigt tycker jag att det är lite tråkigt att ni hoppar på mig när jag pratar om det viktiga principiella beslut som har fattats i utbildningsnämnden. Miljöpartiet har med Zaida Catalán i spetsen en tydlig jämställdhetspolitik men verkar duka för att svara på min fråga om vad hon tycker om att Miljöpartiet har reserverat sig när det gäller att barnskötare ska kunna jobba i förskolor med små barn. Där har vi tydligt slagit fast att genusperspektivet ska genomsyra hela verksamheten. Där verkar det finnas en uppenbar spricka inom Miljöpartiet.

Jag tycker att småbarnsfamiljerna men också väljarna har rätt att veta var Miljöpartiet står i den här frågan. Ska barnskötare täcka sig själva och inte komma i kontakt med barnen och föräldrar?

Anförande nr 99

S u n e G i d g å r d (s): Jag vill som man, pappa och morfar ge min syn på saken.

Jag har barn och barnbarn som har varit eller är på daghem eller förskola. Hur barnen får det hemma med vårdnadsbidrag har Malte och andra väl beskrivit. Men det är sorgligt att föräldrarna fastnar hemma och inte kommer ut i den viktiga gemenskap som det innebär att lämna och hämta barn i förskola och daghem samt delta i verksamhet bland barn, personal och andra föräldrar.

Som vanligt är det mammorna, kvinnorna som blir hemma. Männerna har lättare att komma ut i arbetsliv, gatuliv och bedriva egna intressen.

Anförande nr 100

G u l a n A v c i (fp): Låt mig säga så här: Som invandrare, som kvinna och som småbarnsförälder har jag och min man delat jämlikt på vår föräldraledighet. Vår son har börjat i förskolan, och vi lever relativt jämställt. Men när ni pratar här i talarstolen stämplar ni alla invandrare som att de inte är kapabla att fatta beslut. Varför är det just invandrarkvinnorna som ni har hakat upp er på? Varför var ni inte ute långt innan för många år sedan innan vårdnadsbidraget var tilltänkt och tog ställning för de utsatta kvinnorna och såg till att de fick en plats i samhället?

Det kanske du kan svara på som socialdemokratisk företrädare. Var var ni när de behövde hjälp? Helt plötsligt ska ni ta ställning för invandrarkvinnor när vi pratar om vårdnadsbidraget.

Anförande nr 101

Z a i d a C a t a l á n (mp): Det är inte mer komplicerat än att det finns gradskillnader i alla partier kring olika synpunkter, och det tänker jag inte humla om. Självklart har jag kanske en lite starkare åsikt om jämställdhet i denna fråga.

Det intressanta är att Miljöpartiet inte här försvarar vårdnadsbidraget i Stockholm. Den modell som föreslås av partiet i Stockholm är en helt annan och skulle ge kvinnor större möjlighet till pensionspoäng till exempel.

Varför försvarar du detta, Gulan? Det är inte så att Miljöpartiet skulle företräda en annan linje här. Vi är fortfarande för mer jämställdhet. Jag undrar varför du fortsätter så ivrigt att försvara detta.

Anförande nr 102

G u l a n A v c i (fp): Fru ordförande! Vi talar om jämställdhet, och den fråga som ligger på utbildningsnämndens bord är viktig för jämställdhet. Det handlar om att när barn i förskolan ska lära sig enligt genuspedagogik måste barnskötarna vara neutrala i frågan. Tänk när en person med heltäckande slöja inte kommer i kontakt med barnens föräldrar och måste prata genom ett tygskynke hela tiden. Vad är det för bild? Å ena sidan ska man att förmedla jämställdhetsbudskap men å andra sidan stänger man in sig på grund av att man inte kan ta kontakt med män.

Det blir ett konstigt budskap. Jag tycker att det är viktigt att framför allt du som har trovärdighet i jämställdhetsprofilen klargör detta tydligt. Uppenbarligen finns det ganska stora skillnader mellan er inom Miljöpartiet i staden.

Jag försvarar alliansens samarbete, och i ett samarbete får man ge och ta.

Anförande nr 103

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Det är sorgligt att från denna talarstol höra hur man i mitt tycke kan offra barnens bästa för att vinna politiska poäng. Det är hårresande hur man med gott samvete kan påstå att nästan alla integrationsproblem beror på vårdnadsbidraget. Jag undrar hur man kan leva med sådana påståenden.

Det skulle vara jätteroligt om man visade denna iver och detta goda hjärta gentemot de kvinnor om vilka man säger att detta blir deras fälla, så att de kunde komma ut och förverkliga sig, få ett jobb och bli delaktiga i samhället. Det är tråkigt att se att det nästan är familjefientlighet som lyser genom argumentationen. Familjen är någonting fientligt, hemmet är någonting hemskt, där ska man inte vara.

Jag vill avslutningsvis berätta om min son som var hemma tills han var tre år. Tills han var två och ett halvt år kunde han inte säga ett enda ord. Det enda han kunde säga lät ungefär som panpan. Han rörde på munnen för att säga att han ville ha mat. Alla mina barn har gått i vanlig förskola i Rinkeby, och jag är väldigt glad för det. Men jag är väldigt tacksam att min son fick möjlighet att vara hemma. Det skulle göra ha gjort så mycket ont annars. Hur skulle personalen ha förstått honom och hans behov? Det är för mycket begärt att de ska kunna sätta sig in och läsa hans tankar.

Därför tycker jag att vårdnadsbidrag är en väldigt bra möjlighet för föräldrar att välja det under den korta tiden den barnomsorg som de tycker är bäst. Jag tycker att vi ska låta dem göra det. Det är inte så mycket pengar, men låt oss vara generösa och låta föräldrarna välja. Jag tycker att de är vår skyldighet att se till att de kan välja.

Anförande nr 104

A b e b e H a i l u (s): Fru ordförande! Vi pratar inte om barn med problem utan om alla barn och kvinnor. Vi pratar inte heller om kvinnor som har jobb. Hade det varit kvinnor som hade jobb som hade tagit ut vårdnadsbidraget hade det varit jättebra. Men 99 procent av kvinnor som har tagit ut vårdnadsbidrag i din och min stadsdel är arbetslösa invandrare. Det är dem vi pratar om. Dessa kvinnor är invandrare, barnen behöver pedagogisk utbildning.

Inte en enda folkpartist som har ett bra jobb har tagit ut vårdnadsbidrag, inte Moderaterna heller. Det gör de inte. De skulle aldrig överleva med 3 000 kronor i månaden.

Anförande nr 105

D i k r a n D i s o n (kd): Att de är arbetslösa, Abebe, är en konsekvens av den politik som ni har fört. Du måste vara ärlig och erkänna att ni inte har lyckats med er politik. Problemet är inte vårdnadsbidraget utan den arbetsmarknadspolitik som ni har bedrivit och som har varit fruktlös. Ni har inte nått dessa.

Du vet lika väl som jag hur mycket pengar vi har satsat på barn som det har gått illa för i Rinkeby. Det här är den absolut bästa investeringen för att ge dem en trygghet när de är riktigt små genom att de får vara med sina föräldrar. Hemma känner de tryggheten och värmen så att de lär sig bra värden. Det är den bästa investeringen. Låt föräldrarna välja det som är bäst för dem!

Anförande nr 106

Z a i d a C a t a l á n (mp): Fru ordförande! Jag vill ställa en fråga. Jag vet att vi inte kommer att övertyga varandra i kväll om detta ämne. Jag vill återkomma till att det skulle vara familjefientligt att förespråka jämställdhet mellan könen, att vilja förhindra att de ojämslällda förhållandena i arbetsmarknaden uppkommer. Vi måste se till rötterna. Kvinnor som blir gravida stötts ut ur arbetslivet, blir straffade för detta för hela livet genom försämrade karriärmöjligheter och starkt försämrad pension. Normen att kvinnan ska vara hemma, lever den fortfarande? Det skulle jag vilja veta. Är det så att ni vill ha kvar det? Det skulle vara skönt att få direkt svar på om det är så. Jag hoppas verkligen att ni också vill ha ett jämslällt samhälle där kvinnor och män är lika mycket hemma med sina barn.

Anförande nr 107

D i k r a n D i s o n (kd): Det grundläggande i kristdemokratin, det absolut grundläggande, är människors lika värde. För oss är det en självklarhet att varje person är en individ och har lika mycket värde. Men vi anser att familjen är samhällets viktigaste gemenskap. Familjen ska ha de bästa möjliga förutsättningar för att fungera. Till det hör att kunna välja den omsorgsform som passar dem bäst. Det är bara de med sina specifika förutsättningar som vet vilken omsorg som passar dem bäst under vilken tid. Därför tycker vi att det är de som ska välja, och de ska möjlighet att få göra det.

Anförande nr 108

Borgarrådet L i v h (v): Jag tycker att det är fint, Dikran, det du säger om alla barns rätt till trygghet och så vidare, det håller jag med om. Men om man ska ge alla barn rätt till trygghet måste man satsa på allt det som rör barn, som förskolan, skolan, skolbarnsomsorgen och så vidare. Där tycker jag inte att er budget visar så mycket ambitioner, om jag ska vara ärlig. Var finns tryggheten där? Var finns satsningen på barnen där?

När det gäller vårdnadsbidraget tycker jag att det handlar om fattiga och rika. Där skulle jag vilja ställa en fråga till er. I Norge, som någon tog upp här, gjorde man en utvärdering, och det visade sig att de som använde det var de rika kvinnorna som fick det som en liten extrapeng, det var jättekul, och de fattiga som inte hade något annat val och som tog det som en sista utväg. Jag förutsätter att ni gör en utvärdering i Stockholm för att se hur vårdnadsbidraget används och av vem.

Vidare tycker jag man måste reflektera över – och jag håller helt med om att alla barn ska ha tillgång till sina föräldrar som mycket som möjligt – att man inte kan slänga in ett vårdnadsbidrag på 3 000 som en ensamstående aldrig skulle ha råd med. Hur ska ni lösa det för dem? Finns det inte vettigare sätt att använda pengarna, till exempel arbetstidsförkortning som skulle göra att kanske även ensamstående mödrar hade möjlighet att utnyttja det och få mer tid med sina barn?

Anförande nr 109

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Utan att det har gjorts några stora undersökningar är det intressant läsning att man i pressen har frågat föräldrar som har valt att

ta ut vårdnadsbidraget. Det är bland annat en familj där föräldrarna har delat på det. De säger att vi får offra en del, vi har ingen bil, ingen sommarstuga och ingen tv. Det har gjort att vi har kunnat klara ut den här tiden, den korta tiden, med hjälp av vårdnadsbidraget. Det finns föräldrar som har funktionshindrade barn som har sagt att de kunde ta ut det lite på deltid för att kunna vara lite mer med sitt barn.

Många föräldrar har, även om de inte har de ekonomiska förutsättningar som du försöker lyfta fram, fått lite stöd på vägen.

Anförande nr 110

Borgarrådet L i v h (v): Man kan inte bygga utvärderingen av en så här reform på en intervju med en familj i en tidning. Man måste göra en seriös utvärdering av vem som har använt detta bidrag, till vem det har gått och vilka konsekvenser det har fått för barnen i de familjerna.

Anförande nr 111

A b e b e H a i l u (s): Fru ordförande! På begäran av Foshedi Mohammed i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd gjorde Rinkeby förvaltning en utvärdering av vårdnadsbidraget. Så här står det i förvaltningens sammanfattning under Kvinnors ställning på arbetsmarknaden: Det finns ett positivt samband mellan hög utbildningsnivå och högre förvärvsarbetsfrekvens. Oftast är det modern som är hemma med barnen. 3 av de 160 ansökningar som lämnats i stadsdelsområdet har gjorts av män. Modern riskerar därmed att förlora värdefull kontakt med arbetsmarknaden eller med utbildningsväsendet. I de flesta yrken är det krav att behärska det svenska språket. I det perspektivet kan vårdnadsbidraget försämra kvinnornas inträde på arbetsmarknaden eller i studier. För många familjer med en annan etnisk bakgrund än den svenska är förskolan en överbyggnad till det svenska samhället.

I den dagliga kontakten när barnen lämnas och hämtas träffar föräldrarna förskolans personal. För många familjer kan det vara den enda kontinuerliga kontakten med det svenska samhället.

Under Integrationsperspektivet står det: För föräldrar som är fast etablerade på arbetsmarknaden ger vårdnadsbidraget en möjlighet till flexibilitet. De kan genom vårdnadsbidraget själva välja mellan flera alternativ till sin barnomsorg, men i Rinkeby-Kista stadsdelsområde är sysselsättningsgraden längre än i övriga huvudstaden. En stor andel av befolkningen har en annan etnisk bakgrund än den svenska. Ett flertal insatser görs för att underlätta integrationen i det svenska samhället. En av dessa är att barnen deltar i förskoleverksamheten. En förskoleplats innebär dessutom att barnen deltar i en pedagogisk verksamhet, och det tillgodoser barnets tillsynsbehov och därmed ger föräldrarna möjlighet till förvärvsarbete eller studier. Så har förvaltningen i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd utvärderat vårdnadsbidraget.

Anförande nr 112

G u l a n A v c i (fp): Ordförande! Efter den här debatten är jag väldigt angelägen om att få veta var ni i oppositionen står i er gemensamma familjepolitik. Så som det ser ut i dag är Miljöpartiet förvisso vänner av etableringsrätten, men Vänsterpartiet

vill ha bara kommunalt driven verksamhet, Socialdemokraterna vet ingen vad de tycker.

Det är en sak jag vill veta. Du är en ivrig jämställdhetsförespråkare, och det tycker jag är bra. Du ska fortsätta med det. Hur tycker du om den reservation som Miljöpartiet har väckt i utbildningsnämnden? Tycker inte du att det är oroväckande? Jag tycker att det här är en viktig jämställdhetsfråga. Jag tycker att det är viktigt att få svar från Miljöpartiet men också från allianskamraterna inom den rödgröna alliansen. Hur ställer du dig till den barnskötare som ska bära en heltäckande hijab i barnomsorgen?

Anförande nr 113

A b e b e H a i l u (s): Först vad gäller Miljöpartiet: Det som jag läste upp i utvärderingen från förvaltningen i Rinkeby-Kista är jag helt säker på att Miljöpartiet håller med oss om.

Anförande nr 114

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Jag känner dig, Abebe, och jag vet att du är en god man och det finns väldigt mycket bra i dig. Men jag håller inte riktigt med om förvaltningens bild av situationen där. Som du vet rör jag mig ganska mycket där, och bilden är mycket mer komplex än den de ger en beskrivning av. Jag är inte säkert på att man möter svenska när man går på dagis.

Anförande nr 115

A b e b e H a i l u (s): Du är en bra person, jag känner dig och vet att du har suttit åtta år i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Du har barn som har gått i förskola där, och jag har också barn. Mina barn som är födda i Rinkeby. Den ena har börjat högskola och läser juridik. Den andra är snart färdig med gymnasiet. Både är flickor, duktiga och jag skulle aldrig önska dem vårdnadsbidrag. Jag är också kristen, glöm inte det.

Anförande nr 116

Borgarrådet L i v h (v): Jag skulle vilja upprepa min fråga, som jag inte fick något svar på. Tänker ni göra en utvärdering av hur vårdnadsbidraget har använts? Som jag sade tidigare har det i Norge använts av de fattigaste som inte har något annat val och av de rikaste. Det skulle vara intressant att få veta hur de högavlönade använder vårdnadsbidraget. I Norge har det till exempel använts för att avlöna barnflickor. Det är inte direkt uppmuntrade för den nära kontakten mellan barn och föräldrar.

Jag skulle verkligen vilja veta: Tänker ni göra en utvärdering?

§ 7 Motion om en kraftfull satsning på att öppna arkiven så att alla stockholmare får tillgång till sin historia (utl. 2008:178)

Anförande nr 117

B a r r y A n d e r s s o n (s): Fru ordförande! Jag ska tacka borgarrådet för svaret, och tack, Miljöpartiet, som är de enda som yrkar bifall till det här. Jag skulle kunna hålla på er, men jag tycker att borgarrådet i svaret nästan yrkade bifall till min motion.

När man skriver en sådan här motion är det först och främst de vanliga människorna man tänker på. Man vet att många håller på att släktforska. Man kanske till och med känner någon sedan urminnes tider som suttit i fullmäktige. Det kan det vara kul att forska på. Man har också en möjlighet i dag att forska på Stockholms historia, historiska dokument.

Kommunfullmäktige har satsat 650 miljoner för att utveckla e-tjänsten. En del av de pengarna kanske man kan använda för att snabba på processen som är påbörjad. Vad jag förstår delar kulturborgarrådet den tanken.

Sedan måste man nog tillföra mer medel för att få en långsiktig planering för den kommande digitaliseringen. Man har med medel från den nedlagda kompetensfonden kunnat digitalisera inte bara mantalsböcker, rotemansarkiv, utan man har också digitaliserat nästan 6 000 foton och 400—500 konstverk. Det låter rätt mycket, men vi ska veta att vårt Stadsmuseum har ca 3½ miljon foton, så det finns en del att göra.

Med så mycket material behövs en långsiktig planering och en finansiering av den kommande digitaliseringen. Därför ser jag hoppfullt på borgarrådets svar på motionen.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 118

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det här är kärt område för mig. Det är roligt med en motion som handlar om just Stadsarkivet. Det pågår nu med digitaliseringen i världen en kulturrevolution, som faktiskt är större än vad vi kan föreställa oss, nästan lika stor som när boktryckarkonsten tillkom. IT-utvecklingen möjliggör tillgången till hela världens kunskap, kulturer och information, forskning som är alldeles fantastisk. Där måste Stockholm vara i fronten.

Därför har vi tagit många initiativ under mandatperioden för att se till att Stockholms IT-system och vår utveckling är framåtsyftande. Stadsarkivet får en väldigt viktig roll i detta. Jag tror att Stadsarkivets roll aldrig har varit så i fronten som den är just nu. Det är därför följdriktigt att vi anslår pengar till Stadsarkivet 2010 för att fortsätta med den utvecklingen.

Vad som nu sker inom det här området är två parallella utvecklingar. Den ena digitaliseringen, som tas upp i motionen, det vill säga att man kan lägga upp arkiv på

databaser. Detta är en sak, och det har jobbat en del med det. Men det kanske ändå är det lilla. Det stora är hur man tillgängliggör allt detta som finns i våra databaser. Där måste man studera väldigt noggrant. Jag uppmanar alla att läsa Stadsarkivets svar på den här motionen. De påpekar just detta. Katalogfunktionen för Stadsarkivet i det nya IT-systemet är kanske något av det mest betydelsefulla man kan göra så att medborgare kan hitta det de letar efter. Det bygger man upp genom metadata för olika foton, dokument och så vidare. Detta jobbar Stadsarkivet jättemycket med och har uppdrag att fortsätta att jobba med.

Det handlar om hur man ser på uppdateringar av våra olika system. Vi har tagit initiativ till ett vigselsregistreringssystem med öppen källkod för att det ska kunna utvecklas. Vi har också tittat över kulturnämndens samlingar, vilket nu kan läggas upp med Creative Commons-licenser. Det gör att de blir tillgängliga till alla som vill använda dem på det ena och det andra sättet, faktiskt till och med för kommersiellt bruk.

Vi har tagit ett initiativ som vi kallar för Chydeniusinitiativet, för det här är också en demokratifråga. Data måste vara tillgängliga till alla. Det är en oerhört stor demokratifråga och offentlighetsfråga.

Det här är ett område där det händer väldigt mycket. Stadsarkivet får nya anslag nästa år. Som sagt är digitaliseringen en del, men det stora är hur man får tillgång till allt det som digitaliseras, och det jobbas det mycket med.

Anförande nr 119

M a t s B e r g l u n d (mp): Jag håller med mycket av det du säger. Du nämnde öppen källkod. Stadsarkivet har ju utvecklat en kod för dataprogram för att tillgängliggöra saker, arkivmaterial på nätet som inte bara Stadsarkivet använder utan av arkiv i hela landet. Det är väldigt bra och positivt. Det är bra att Stadsarkivet kan fortsätta att ha den ledande positionen. Det här programmet gjorde man kanske för 15 år sedan. Det programmet fungerar bara på PC i dag, och då måste man ofta installera applikationen på datorn, och det är inte bra.

Vill du medverka till att ge ett nytt direktiv till Stadsarkivet att utveckla ny programvara med en öppen källkod så att man använda det på Mac, Linuxdatorer och så vidare?

Anförande nr 120

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det skulle jag gärna göra om det var möjligt. Nu håller vi på att lägga upp nya IT-plattformar överallt i staden. Det är du säkert medveten om. Vi har ställt frågan om det är möjligt att göra det överallt med öppen källkod. Det går antagligen inte. Men vi börjar med att titta på vigselsregistreringssystemet som man ska kunna öppna på det sättet. Vi får se om man kan ge vidare.

Svaret är absolut ja, men det kanske inte är möjligt.

Anförande nr 121

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Som Barry Andersson sade verkar vi vara helt eniga i sak i det här ärendet. Jag vill också att vi så mycket som möjligt öppnar de databaser som finns.

Nationellt pågår en mycket stark diskussion: Hur gör man detta? Hur ska det offentliga förhålla sig till det? Det finns nog en enorm potential att hitta på nya lösningar och nya tjänster om det offentliga öppnar sina databaser.

Men som borgarrådet Sjöstedt var inne på finns det tyvärr ett antal praktiska saker som måste redas ut samtidigt som man jobbar med det, till exempel hur rättigheter ska hanteras, vad det är för några, hur det är med integriteten, standarder, eventuella priser för dem och kommersiella lösningar.

Jag är helt övertygad om att vi går åt det hållet att det kommer att vara öppet och plattformsoberoende. Vad man har för plattform i bakgrunden är en annan sak. Men det måste vara öppna standarder, och jag är övertygad om att det kommer att bli en naturlig del i långt fler verksamheter än bara arkivnämnden, och det kommer att gå mycket fortare än vad vi tror.

Det är viktigt att Stockholms stad är på hugget och driver utvecklingen för att öppna arkiven för att möjliggöra många olika idéer och nya spännande lösningar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 122

M a t s B e r g l u n d (mp): Fru ordförande! Jag tycker att det här är en trevlig och bra motion av Barry Andersson, och det är därför som vi vill yrka bifall till motionen. Det finns ett kreativt förslag på finansieringen av det problem som trots allt finns. Under förra mandatperioden kunde Stadsarkivet skicka iväg enorma mängder material. Det var inte bara tusentals foton som Barry pratade om utan det var dokument, registerkort, bilder, kartor och annat som kan räknas i miljontals som skickades i väg för skanning till utlandet. Så kom de tillbaka i hårddiskar i terabitsstorlek.

Nog har vi ett stort material att ta hand om. Det är som borgarrådet sade en viktig akut uppgift är att bearbeta det här materialet därför att det är helt värdelöst som det är nu. Det måste ha en kontext och så vidare. Det har man börjat göra i fråga om cd-romskivor och databaser som finns att söka på i arkivet men också på Internet. stockholmskällan.se är en webbplats som jag skulle vilja rekommendera för alla som inte har varit där. Det är roligare att förlora några timmar där än på Youtube eller annat.

Det viktiga nu är att kontinuerligt säkra medel för bearbetning. Där tror jag att den här finansieringen kan fungera väldigt bra. Kanske är tre fyra år för lite, utan det bör vara en kontinuerlig process. Däremot krävs det ytterligare pengar för att digitalisera mer material. Det är möjligt att det ska komma lite stötvis såsom det har kommit hittills så att man kan skicka jättestor utomlands och komma tillbaka. Det är lite olyckligt om det bara kommer medel när det är en rödgrön majoritet. Hittills har jag

inte sett någon ambition från majoriteten att ordna en sådan finansiering. Tyvärr är det precis tvärtom.

Vi vill ha en plan och inte bara för tre fyra år utan en långsiktig plan för en långsiktig lösning på problemet.

Jag vill återkomma till tillgänglighörandet. Det måste ske på ett bättre sätt än den lösning vi har i dag där det oftast bara går att använda materialet om man har Windowsdatorer. Det måste gå att öppna materialet för forskare som har Macintosh, som är en väldigt utbredd plattform i forskarvärlden.

Bifall till Miljöpartiets reservation – så heter det trots att vi har ett uttalande i ärendet!

Anförande nr 123

A n d e r s B r o b e r g (kd): Först och främst måste det hela vara åtkomligt vilken plattform man än har; det är en självklarhet. Man måste alltid bygga systemen så att de kan levereras på det sättet. Det ska man ha i botten.

När det gäller finansieringen kan man alltid diskutera övergångssummorna, om jag får uttrycka mig så, för att göra ett ryck och ta itu med saker. Det måste man hitta former för. Men jag tror att det viktiga är att få in detta i den dagliga verksamheten. Jag skulle vilja säga att alla våra verksamheter som har någon typ av databaser som skulle kunna vara intressanta eller publika eller som borde vara det redan nu måste fundera på detta: Vad kommer det att kosta? Vilka förändringar kommer det att bli i den interna organisationen när vi gör detta? Hur snabbt går det i så fall? Dit kommer det att gå, och man måste tänka på detta.

Jag tycker att det är alldeles utmärkt att man tar det här året på sig att verkligen gå till botten med detta så att konsekvenserna är tydliga inför nästa års budgetdiskussioner. Det är också detta som diskuteras när det gäller införandet av e-tjänster. Det är inte bara att införa dem, utan det kommer att kräva organisatoriska förändringar eftersom användarna betar sig på ett annat sätt än tidigare.

Anförande nr 124

M a t s B e r g l u n d (mp): Jag kan inte annat än att hålla med, och jag ser att du inte kan annat än att hålla med om Miljöpartiets svar på motionen. Det är precis detta vi har sagt; det ska vara en långsiktig lösning och inte bara i projektform.

Däremot menar jag att detta att samla in pengar för att skicka utomlands gärna kan ske stötvis, men naturligtvis inte med för långa mellanrum.

Anförande nr 125

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tror att Mats Berglund håller på att gasa upp en fråga som inte finns just nu. Nästa år får Stadsarkivet ökade medel därför att de har bedömt att den högst prioriterade uppgiften nu är att lägga korrekta nätdata på det som man redan har så att man kan i använda det, katalogisera det och göra det

möjligt och tillgängligt i stadens IT-plattform. Det är det viktigaste just nu, och därför får Stadsarkivet nya pengar av oss.

Jag vill inte vara elak, men jag noterar att inget av de tre partier som har varit uppe här och pratat om att det behövs ökade anslag för att digitalisera mera har anslagit några sådana pengar i sin budget.

Anförande nr 126

M a t s B e r g l u n d (mp): Vi har en högre budget för Stadsarkivet och den dagliga verksamheten än vad majoriteten har. I den budgeten finns också digitalisering och tillgängliggörande uttryckt. Tillgängliggörandet är en viktig del. Det fanns en post i budgeten förra året som hette tillgänglighet. Det kanske i och för sig huvudsakligen är menat för handikappanpassning och så vidare. Men den posten tog ni bort. Vi har kvar den posten, och där uttrycker vi tydligt att det ska handla även om att tillgängliggöra material för forskningen. Det gäller digitaliseringsarbetet och det gäller att öppna eller åtminstone tillgängliggöra det material som finns i Frihamnen, som ni i praktiken har stängt för forskningen. Det tycker jag är tråkigt och bedrövligt.

Anförande nr 127

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tror att alla här i salen är överens om att vi har ett jättebra stadsarkiv med god tillgänglighet. Vi har ett jättebra stadsmuseum. Det finns en stor och ökande efterfrågan från allmänheten på arkivhandlingar. Det är jättespännande saker som finns där.

Då är det trist att prata om någonting så tråkigt som pengarna för detta. Som vi skriver i vårt uttalande krävs det faktiskt pengar i budgeten för att man ska kunna ge möjlighet till digitaliseringen och tillgängliggörandet av arkivmaterial. Vi ökar bidraget något till Stadsarkivet i vår budget, och vi skriver särskilt om digitaliseringen. Däremot kan jag faktiskt inte se att det finns något påslag för detta i majoritetens budget. Stadsarkivet har fått en liten besparing precis som stadsmuseet och de flesta andra verksamheter i Stockholm.

Det som står i synpunkterna är att det är rimligt att e-tjänstprogrammet bör omfatta detta. Stadsledningskontoret bör se över hur riktlinjerna kan kompletteras så att medlen kan användas för digitalisering och tillgängliggörande av arkiv och samlingar, står det. Det är ett ganska vagt löfte, får man väl säga. Det här är ju ingenting som kostar lite.

Man kan titta på vad stadsmuseet skriver i sitt yttrande. De välkomnar ett uppdrag som syftar till en långsiktig planering och finansiering av digitaliseringen. För att digitalisera 10 procent av deras 3 ½ miljon bilder behövs 30 personer som arbetar i fem år. Det är ett ganska stort uppdrag. Vi har inte heller pengar till allt detta i vår budget. Däremot har vi pratat och många gånger skrivit yrkanden just i arkivutskottet om behovet av digitalisering, som majoriteten vet. Det är självfallet ett behov som kommer. Jag tycker att det löfte som finns om att eventuellt använda någonting av IT-satsningen är jättebra, men jag skulle gärna vilja se det lite bättre preciserat.

§ 8 Motion om ungdomsparlamentets motion angående studenters ekonomiska situation (utl. 2008:181)

Anförande nr 128

Birgit Marklund Beijer (s): Fru ordförande och fullmäktige! Det är en mycket intressant motion som ungdomsparlamentet har lagt fram och som Socialdemokraterna nu lyfter fram. Motionen skrevs för knappt två år sedan. Det var ett nytt ungdomsparlament i förra veckan, så det kanske kommer fler intressanta motioner.

Motionen är som sagt intressant, och det säger också borgarrådet Nordin i ärendet. Han talar om hur viktigt det är att unga människor ges möjlighet att föra fram sina frågor och att de engagerar sig. Det är därför tråkigt att man avfärdar motionen med förklaringen att detta i hög grad är frågor som vilar på regeringens bord. De frågor som tas upp i motionen är frågor som hänger ihop. De handlar om ekonomi, om arbete och om bostad. Det är sådana här frågor som berör våra ungdomar i staden. Det handlar om övergången från gymnasie- till högskolestudier och det handlar om att göra det möjligt för ungdomar att gå vidare i sina studier, där studiemedlen spelar en viktig roll.

De ungdomskullar som lämnar gymnasiet är nu större än någonsin. Tyvärr kommer många ungdomar nästa höst att stå både utan utbildning, bostad och ekonomi. Fler måste studera och studera återkommande i livet. Vi vill ge de ungdomar som har valt fel eller kommit på andra tankar möjlighet till fortsatt utbildning.

Socialdemokraterna vill således ge människor möjlighet till utbildning och livslångt lärande. Det kräver att det är möjligt att finansiera sina studier, inte minst om man har hunnit bilda familj och skaffa barn. Vi vill därför ha bättre villkor för studerande med höjda studiemedel och höjda bidrag till studenter som har barn.

Steget att påbörja en utbildning och ta studielån kan upplevas som olika stort för olika människor. Tyvärr spelar fortfarande samhällsklass och bakgrund en stor roll för fortsatt utbildning. Ett generöst, flexibelt studiestödssystem har en central roll för att bryta dessa mönster. Det handlar om studentbostäder och om att bygga sådana som studenterna har råd att bo i. Det är därför det behövs ett investeringsstöd för hyresrätter, inte minst för unga. Studenter får då möjlighet att hitta en bostad. I Stockholm, som är landets största universitetsstad, studerar 80 000 studenter med 12 000 studentbostäder, och fler studenter blir det nästa år.

Vi vill också stärka komvux, medan ni inom borgerligheten skär ned. Vi vill att det ska vara lätt för den som saknar fullständig grundskole- och gymnasiekompetens att komplettera inom komvux eller folkhögskola. Tyvärr stänger ni dörren för många.

Bifall till vår reservation!

Anförande nr 129

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Det är passande att den här motionen kommer upp i dag. Jag har just träffat delar av ungdomsparlamentet, som hade en halvdag med oss – några fritidspolitiker och heltidspolitiker – på World Trade Center. Jag kommer i stort sett precis därifrån, och jag måste säga att jag har haft en toppendag med ungdomarna.

Jag tycker att det är lite tråkigt att vi inte kan använda deras idéer, deras frågor och det de hade att säga till någonting vettigare än vad vi gör i dag i svaret på motionen. Det finns så mycket vi skulle kunna diskutera med ungdomarna. Det handlar om deras sätt att förhålla sig till bostad, att se på sin framtid och så vidare. Jag tycker att det fattas i svaret. Ni tar dem inte riktigt på allvar – de ungdomar som bland annat har suttit här i rådssalen och röstat fram ett antal otroligt bra motioner som jag har tittat på i dag. Jag tycker att det är lite trist. Er ambition borde vara högre om ni vill få i gång en dialog med ungdomar.

Jag ska nu övergå till några av sakfrågorna. Det är glasklart när man pratar med ungdomar och studenter att det finns ett antal frågor som de lyfter fram. Först och främst har man det ganska risigt ekonomiskt sett som student i dag jämfört med hur jag hade det. Det stora problemet för studenter i dag är förstås bostäder. I svaret på motionen kan det låta ungefär som om det är ganska lätt att få tag på en studentbostad eller en bostad i Stockholm. Men vi vet alla att det inte är så. Det här är en fråga som ungdomar lyfter fram hela tiden: Var ska jag bo? Vem ska fixa bostad åt mig?

I den här staden, Stockholm, kan man få bostad genom att stå i en lång kö för att få studentbostad. Om man bor i staden och vill ha ett hyreskontrakt är det ganska knepigt. Då vill det till att man har föräldrar som kan lätta lite på plånboken, och det är ganska få som har föräldrar som kan köpa en bostadsrätt.

För att återgå till motionens intention – att ha en dialog med ungdomarna och ta dem på allvar – tycker jag att man har stora förutsättningar att göra det. Men ni missar den chansen.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar självfallet bifall till den reservation som finns.

Anförande nr 130

G u l a n A v c i (fp): Herr ordförande! Jag tycker också att det är viktigt att ungdomar är engagerade utanför partierna. Det vitaliserar inte minst demokratin när unga människor är med och påverkar. För två veckor sedan hade jag äran att få inledningstala på ungdomsparlamentets avslutande plenisession. Jag tycker att det var fantastiskt att mötas av ett femtiotal entusiastiska och duktiga studenter som skulle vara här en heldag och debattera olika viktiga frågor och fatta beslut, precis som vi gör här i kväll.

Ett sådant engagemang har vi inte råd att gå miste om. Ungdomarna tillhör framtiden. De är nästa generations politiker som ska försvara demokratin, förändra

samhället och skapa de bästa förutsättningarna inte minst för Stockholms utveckling och stockholmarna.

Herr ordförande! I motionen lyfts ett antal viktiga frågor fram som rör studenternas ekonomiska situation. Ungdomsparlamentet vill bland annat att studiemedlen och fribeloppet ska höjas för högskolestuderande. De vill att det ska byggas fler studentlägenheter. Vidare vill de att motionerna från ungdomsparlamentet ska behandlas i ett särskilt kommunfullmäktigesammanträde.

I den här församlingen debatterar vi ständigt och fattar beslut som bland annat rör unga människor. Men vissa frågor hör inte hemma här. Det gäller till exempel studiemedlen och kollektivtrafiken, bara för att nämna några. Jag kan ändå glädja oppositionen, men också ungdomsparlamentets ledamöter, med att riksdagens utbildningsutskott i veckan ska debattera och fatta beslut om att höja studiemedlen med 400 kronor till 8 800 kronor i månaden för en heltidsstuderande. Fribeloppet kommer också att höjas från dagens 107 000 kronor till 136 000 kronor per kalenderår. Dessa ändringar kommer att ske den 1 januari 2010 respektive 2011. Det här kommer att innebära stora lättnader för studenter, i synnerhet eftersom vi nu befinner oss i en lågkonjunktur. Studenter får helt enkelt lite mer att röra sig med och kan ha ett extra arbete vid sidan av studierna.

Frågan om kollektivtrafiken ägs av landstinget. Jag vill ändå understryka att det är ganska billigt att resa med kollektivtrafiken här i Stockholmsregionen om man jämför med andra regioner runt om i landet. Vi har en väl utbyggd kollektivtrafik som är tillgänglig och som gynnar framför allt studenter.

När det gäller bostadssektorn händer det mycket just nu. Stockholmshem har bland annat i ett samarbete med nätverket jagvillhabostad.nu aviserat 100 nya bostäder för unga i Råcksta. På det stora hela händer det väldigt mycket, men jag tycker att det är viktigt att frågan debatteras eftersom det handlar om ungdomar.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 131

K a r i n R å g s j ö (v): Gulan! Vi låter nästan överens här. Men tycker inte du att man skulle kunna hantera detta på ett lite vettigare sätt, som man säger i motionen? Vi skulle kunna ha en speciell sittning här med tema ungdomar och diskutera de frågor som kommer från de olika motioner som berör Stockholms frågor. Vore inte det spännande? Det skulle ge något slags feedback till de ungdomar som har jobbat ganska länge, under hela hösten, med de här frågorna. Det är den hälsning jag har från de killar och tjejer jag träffade i dag: Gör någonting av våra motioner! Diskutera dem! Ha ett temamöte! Det kanske skulle pigga upp. Eller vad tror du, Gulan?

Anförande nr 132

G u l a n A v c i (fp): Herr ordförande! Jag tycker liksom du, Karin, att det är jätteviktigt att vi diskuterar frågor som rör ungdomar. Det är precis det som vi just nu gör här i kväll. Vi fattar ständigt beslut som rör unga människor, bland annat när det gäller bostadsbyggande. Nästa år kommer man till exempel från de kommunala

bostadsbolagens sida att ha gemensam kötid, vilket kommer att gynna unga människor som behöver ett eget boende exempelvis under studietiden.

Jag lovar att vi pratar med många intressanta människor. Jag vet att bostadsfrågan är viktig för unga människor och deras möjligheter. Det gäller inte bara ungdomar i Stockholm utan också ungdomar från andra delar av landet som vill komma hit och studera. Men det finns som sagt vissa frågor som inte hör hemma här utan i riksdagen. Jag tycker att det är viktigt att vi sänder rätt signal om detta till ledamöter av ungdomsparlamentet så att vi inte vilseleder dem.

Anförande nr 133

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Jag tror att ungdomsparlamentet känner till de frågor som behandlas här. Det är riktigt att studiemedlen kommer att höjas, men det blir i realiteten bara med 350 kronor eftersom bostadsbidraget blir lägre. Vi vill höja det ännu mer. Vi vill också höja det för studenter som har barn. Det kan vara rätt så unga studenter som har barn.

När det gäller bostäder är det inte särskilt mycket ni gör. Vi har 80 000 studenter i staden, och det finns 12 000 bostäder. Det är inte särskilt lovande, och det är inte speciellt mycket som ni har byggt under den här mandatperioden för studenterna.

Anförande nr 134

G u l a n A v c i (fp): Herr ordförande! När det gäller studiemedlen tycker jag ändå att man har landat på en bra nivå med tanke på att vi har en finanskris. Man har också gjort många andra satsningar samtidigt för att möjliggöra för fler människor att vidareutbilda sig, gå på högskola och universitet och så vidare. Man har fler utbildningsplatser.

Jag tror inte att man ska underskatta fribeloppet. Det handlar om ett ganska stort belopp. Många studenter har dragit sig för att arbeta extra vid sidan om sina studier eftersom de har varit oroliga för att spräcka taket. Jag tror att det kommer att skapa mycket större balans i många studenters ekonomi när denna möjlighet nu finns. Jag är hoppfull inför framtiden, och jag tror att reformen kommer att gynna många.

Anförande nr 135

Z a i d a C a t a l á n (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Först av allt vill jag från Miljöpartiets sida understryka hur oerhört viktigt för demokratin det är att möjliggöra och göra plats för motioner från ungdomsparlamentet i den här formen. Vi uppskattar mycket att Socialdemokraterna i det här fallet har gjort det.

Vi vill poängtera studenternas ekonomiska situation. Det är en jätteviktig fråga. Precis det som tas upp i motionen är också flera av våra förslag: höjt studiebidrag och höjda fribelopp. Detta genomför man nu också, vilket vi från Miljöpartiet tycker är bra. Allt det här går i linje med vår politik, och vi hoppas att inom en snar framtid få hjälpa till och bana väg för det.

En av de viktigaste punkterna från ungdomarnas sida är att ha någonstans att bo. Detta är ett av alliansens största misslyckanden under mandatperioden, det vill säga att skaffa fler boenden för ungdomar. Jag sitter i Stockholms stads styrelse. Jag är glad över det projekt vi har där med de nya ungdomslägenheterna, studentlägenheterna eller vad man nu vill kalla dem, i samarbete med jagvillhabostad.nu. Men 100 lägenheter räcker inte. Vi i Miljöpartiet vill däremot anvisa var femte lägenhet. Vi vill bygga 15 000 nya lägenheter nästa mandatperiod; det är i alla fall vår plan. Vi vill använda markanvisningarna. Vi vill bygga små, yteffektiva och ganska häftiga studentlägenheter om vi får bestämma. Det här ser vi eftersom det finns ett så stort behov av just den typen av lägenheter i Stockholm. Tyvärr har detta inte tillgodosetts av alliansen under den här mandatperioden. Det är ett misslyckande. Vi måste se till de behov som finns bland vår befolkning i Stockholms stad. Det har man inte lyckats med.

Bifall till Miljöpartiets reservation!

Anförande nr 136

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, åhörare, fullmäktige och Zaida! Det är bra att du har uppmärksammat de 100 bostäderna i Råcksta som vi fick föredragning om så sent som häromdagen. Det är viktigt att vi också hjälps åt i de här sammanhangen, där vi försöker få till boenden av olika slag och med lite innovativa metoder, så att det hela också kommer till stånd.

Vi ska gemensamt hjälpa till att förklara för invånarna i området att vi gör det här för att förbättra en situation för några som har särskilt svårt att komma in på bostadsmarknaden, nämligen de unga. Därmed får vi förkortade planprocesser och kan undvika alla protester som kommer från Gud och hela världen så fort vi ska bygga någonting i någon snårig backe, till exempel i Råcksta. Låt oss hjälpas åt så att det här nu blir genomfört på ett snabbt sätt!

Anförande nr 137

Z a i d a C a t a l á n (mp): Ja, verkligen – amen i kyrkan, höll jag på att säga! Det är klart att vi behöver de här lägenheterna, som redan är beslutade om och som är på gång.

Men det finns ett stort problem, nämligen de utförsäljningar som är beslutade om men som nu tack och lov är stoppade i Stockholms innerstad för tillfället. Vi behöver de hyresrätter som finns för våra studenter. Men de blir färre och färre, och definitivt blev det så under den period som man kunde sälja ut lägenheterna i Stockholms innerstad. Jag anser fortfarande att det här är ett stort misslyckande när det gäller bostadssituationen för stockholmarna och särskilt för studenterna.

Anförande nr 138

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Också jag tycker att motionen är en angelägen sådan. Jag är en av dem som faktiskt inte kände till att det fanns en begränsning och ett tak för fribeloppet förrän min dotter råkade ut för detta och fick betala tillbaka halva studiebidraget.

Jag tycker att det är viktigt att tala om att en del av de idéer och förslag som man tar upp här kan vi inte besluta om här. Visst kan vi diskutera dem, men det innebär att vi inger ungdomarna falska förhoppningar. De kanske tror att vi tar upp detta och sedan kan fatta beslut och se till att få det hela gjort. En del av dessa frågor ligger på riksdagens bord, och vi har inte befogenhet att fatta de besluten.

Men när det gäller det de frågar efter i form av bostäder, byggnadstakten och kostnadseffektiviteten är det precis som borgarrådet säger: Inom våra mål har vi slagit fast att detta ska öka. Vi är medvetna om problematiken. Speciellt vi kristdemokrater tycker att det finns mycket att göra på området, till exempel när det gäller att privatpersoner ska kunna hyra ut en del av sin bostad till ungdomar.

Här i staden har vi byggt om två äldreboenden till studentbostäder. Detta är naturligtvis bara en akut åtgärd, men det visar på vår handlingsvilja och vår önskan att göra någonting åt det här. Det är självfallet bra att fribeloppet är på gång att höjas, som vi har hört här. Vi är glada för det.

Det är viktigt att tala om att kollektivtrafiken faktiskt är subventionerad för ungdomar. Det stod vi för tidigare, och vi är glada att det fortfarande är så. Också sjukvården ligger utanför vårt område. Det talades om häftiga bostäder här. Det är knappast förenligt att bygga häftiga bostäder med att bygga kostnadseffektiva och billiga bostäder, som ungdomarna frågar efter.

Anförande nr 139

K a r i n R å g s j ö (v): Dikran! Lämna inte scenen så snabbt nu! Vi skulle med lätthet kunna plocka ut de frågor som berör staden utifrån de motioner som ungdomarna har jobbat med. De har jobbat med det här ett halvår. Det är inte så att de bara sitter en eftermiddag. Det skulle betyda otroligt mycket för de ungdomar som går på gymnasiet runt om i hela länet om vi skulle lyckas diskutera det här med dem. Vi kan plocka ut förslagen. Vi kanske kan föra en debatt till exempel bara om bostadspolitik i denna stad. Jag tror att det skulle räcka för ungdomarna.

Anförande nr 140

D i k r a n D i s o n (kd): Jag håller med dig. Jag tycker att vi ska vara villiga att ställa upp på en sådan debatt.

Anförande nr 141

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! För en tid sedan kunde vi läsa statistik som visar att 75 procent av alla ungdomar i dag saknar egen bostad i Stockholmsregionen. En borgerlig företrädare pratar varmt om sin bostadspolitik, där man minsann ska bygga 100 studentlägenheter i Råcksta. Man ämnar också göra så att studenter som köar för studentbostad samtidigt kan stå i den reguljära bostadskön. Men det hjälper tyvärr inte att de får denna möjlighet när den andel hyresrätter som Stockholms stad äger minskar kraftigt.

På vilket sätt underlättar ni för ungdomar genom att sälja över 13 000 hyresrätter? På vilket sätt underlättar ni för dem att komma in på bostadsmarknaden? Det skulle jag vilja ha ett svar på.

Samtidigt som man har avyttrat hyresrätterna i rask takt har bostadsproduktionen minskat kraftigt. De bostäder som byggs är oftast bostadsrätter eller exklusiva hyresrätter som de flesta ungdomar bara kan drömma om att bo i.

Ordförande, fullmäktige! Jag hoppas att ungdomsparlamentets engagerade ungdomar lyssnar på den här debatten. För att råda bot på bostadsproblematiken i Stockholm behövs en vänsterbostadspolitik. Vi kräver att det ska byggas minst 20 000 hyreslägenheter. Vi kräver att man ska gynna de byggbolag som kan bygga billigast. De ska också få markanvisning. Det är endast så man kan råda bot på den allvarliga bostadssituation som Stockholm i dag befinner sig i.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 142

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag ska fatta mig mycket kort, herr ordförande. Mehdi säger att det inte förmedlas några lägenheter. Jag vill då säga att det är 9 000 lägenheter som förmedlas av bostadsförmedlingen i år. Det är fler än all time high 2006.

Det finns inte en enda student som har missgynnats av att lägenheter har sålts till bostadsrättsföreningar och bostadsrättsinnehavare, Mehdi. De som köper de här lägenheterna bor nämligen i lägenheterna. De flyttar inte ut för att det finns en student som vill bo där. De människor som köper lägenheterna har inte för avsikt att genast avyttra dem och se till att det flyttar in någon annan. De bor i lägenheterna, Mehdi. Detta har ingen sådan funktion. Det här är någonting som du bör studera lite närmare.

Jag har sju sekunder på mig att berätta om Familjebostäder. Det är 1 600 lägenheter i produktion just nu. Det är fler än någonsin i det bolaget.

Anförande nr 143

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! Faktum kvarstår, Joakim Larsson: Det är snart 300 000 människor som står i bostadskön för att få en bostad, varav många är aktivt sökande.

Du säger att de människor som köper sina lägenheter redan bor där. Det är förvisso sant. Men förra gången din högerallians styrde staden, då man också avyttrade allmännyttiga hyreslägenheter till kraftigt reducerade pris, visade det sig att de flesta sålde lägenheterna ganska snabbt och gjorde miljardvinster på bekostnad av våra gemensamma egendomar.

Anförande nr 144

Birgit Marklund Beijer (s): Ordförande! Jag tyckte mig höra att Dikran biföll förslaget om en ungdomsdebatt och tyckte att vi skulle ha en sådan. Nu undrar jag hur det står till med er andra på den borgerliga sidan. Bifaller ni det också? I så fall är det glädjande att ni har hörsammat motionen.

När det gäller bostäder hade vi under vår tidigare mandat- och regeringsperiod ett investeringsstöd för bland annat studentbostäder. Det vill vi införa på nytt. Jag undrar hur alliansen ställer sig till en sådan planering. Det är förvisso väldigt få studentbostäder som har byggts under er mandatperiod. Jag har inte riktigt fått svar på frågan om hur många som egentligen har byggts och hur många ni planerar att bygga. Men jag kan säga att det är väldigt få.

Jag vill som sagt gärna ha svar på frågan. Hur ställer sig andra allianspartier till en ungdomsdebatt, som Dikran biföll?

§ 9 Motion om översyn av arbetsförhållanden för stadens anställda – flest kvinnor – som arbetar efter kontorstid (utl. 2009:16)

Motion om kalla fakta i en fickbok – om (o)jämslällheten i Stockholms stad (utl. 2009:72)

Motion om införande av social ekonomi som policy i Stockholms stad (utl. 2008:185)

Motion om Utveckling av det personalekonomiska tänkandet och införa personalekonomiska bokslut (utl. 2009:130)

Anförande nr 145

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande och fullmäktige! Det här är några motioner som på olika sätt handlar om jämställdhet och jämställdhetsarbetet i vår stad. Det tangerar i hög grad kvinnors arbetssituation. En motion som jag trodde var okontroversiell och som jag trodde att alla skulle ställa upp på är den första. Den handlar om att jag vill ha en sammanställning av statistik som rör jämställdhet. Det kan vara i ett enkelt format – typ ett kort i fickformat. Man kan använda olika foldrar eller något sådant. Poängen är att det skulle vara en sammanställning av vår statistik.

Därför tycker jag att det är svårt att förstå att finansborgarrådet vill avslå en sådan motion. Den syftar ju till att öka kunskapen om hur det står till med jämställdheten både när det gäller invånarnas levnadsvillkor, hur det ser ut i våra verksamheter och hur det ser ut bland vår personal. Även om det finns lokala jämställdhetsplaner som följer stadens jämställdhetspolicy vet vi att det ser olika ut i olika förvaltningar.

Även om det finns könsuppdelad statistik i USK:s tabeller ger det ingen samlad bild av hur läget är i staden. Jag har fått stöd både av Kommunal och SKTF när det gäller att en samlad statistik behövs för att lyfta diskussionen och inspirera. Den behövs för att sätta fokus på jämställdhetsarbetet och göra det lättare att diskutera bland personalen. Oviljan från er sida att lyfta fram och synliggöra de olika förhållanden som flickor och pojkar och kvinnor och män lever under i olika delar av staden visar att ni inte tar jämställdheten på så stort allvar. Det är inte en prioriterad fråga för er, och det tycker jag är tråkigt och sorgligt. Jag tycker att Stockholm ska vara en jämställd stad.

Det märks tyvärr också att jämställdhet inte är en prioriterad fråga för er när ni har svarat på en annan av mina motioner. Borgarrådet har svarat på motionen om personalekonomiska bokslut. Det är ett förslag som visar sambandet mellan sjukfrånvaro, arbetsmiljö och god kvalitet i verksamheterna. Det är en motion som i stor utsträckning rör kvinnor i de kvinnodominerande yrkena med låg lön inom äldreomsorgen, som personlig assistent och i hemtjänsten. Det är arbetsförhållanden som vi behöver titta på och där vi behöver förbättra arbetssituationen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 146

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Jag begärde replik därför att Ann-Margarethe pratade så mycket om det här med kalla fakta i en fickbok. Alla i den här salen är överens om att vi ska ha en jämställd stad; det är självklart. Vad du pekar på här är att du vill ha detta i en särskild liten bok.

Svaret som du får från den här sidan är att alla uppgifterna redan finns. Det är bara att slå upp dem i stadens statistiska årsbok. Länsstyrelsen gör kartläggningar. Allt har du där. Detta är att slå in öppna dörrar. Men i sakfrågan är vi överens.

Anförande nr 147

Borgarrådet L i v h (v): Då missar du själva poängen. Poängen är att man ska samla statistik, och inte att alla som arbetar i staden ska behöva gå in i olika datasystem och leta. Det ska finnas samlat. Det ska vara en utgångspunkt för att diskutera hur jämställdhetsarbetet bedrivs i staden. Alla som vill diskutera hur det arbetet ska bedrivas ska ha tillgång till samma sammanställda statistik. Det var poängen.

Anförande nr 148

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! Också min motion handlar om jämställdhet, jämlikhet och mångfald. Min motion handlar om införande av social ekonomi som policy i Stockholms stad. Sådana finns i andra kommuner i landet.

Alla känner till att dagens globala ekonomi kännetecknas av kortsiktiga ekonomiska aktörer och bristfälligt socialt och miljömässigt ansvar. Motionen kommer att lösa en del av detta globala problem på lokal nivå. Min policy, som jag vill ha i Stockholms stad, utgår från grundsynen att vårt samhälle ekonomiskt organiseras i tre sektorer: det privata näringslivet, den offentliga sektorn och den sociala ekonomin. Det är alltså den tredje sektorn. Policyn anger kommunens förhållningssätt till den sociala ekonomin samt pekar ut några områden där den sociala ekonomin bör spela en större roll i framtiden.

Policydokumentet riktar sig till medborgare, kommunens anställda, föreningslivet och andra aktörer. Med den sociala ekonomin avses organiserade verksamheter som primärt har samhällseliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organiserade fristående från den offentliga sektorn. Dessa sociala och ekonomiska verksamheter bedrivs huvudsakligen i föreningar, kooperativa stiftelser och liknande sammanslutningar. Verksamheten inom den sociala ekonomin har allmänhetens nytta eller medlemsnytta och inte vinstintresse som främsta drivkraft.

Verksamheten inom denna sektor av ekonomin tillgodoser redan i dag många gemensamma behov av arbete, bostäder, fritidsverksamheter, kultur, brottsförebyggande arbete, utbildning, barnomsorg, äldreomsorg, miljöfrämjande arbete, infrastruktur med mera. Den lokala sociala ekonomin skulle med stöd och stimulans från kommunen i framtiden i högre grad bidra till att främja tillväxten i den lokala ekonomin och därmed skapa förutsättningar för vidgad välfärd. Den skulle främja möjligheter till integration i arbetslivet för arbetssökande som under lång tid har saknat förankring på den reguljära arbetsmarknaden.

Staden ska främja socialt entreprenörskap som skapar förutsättningar för alla kommuninvånare att försörja sig själva och att vara delaktiga i samhällsutvecklingen. För att denna vision ska kunna nås ska den sociala ekonomin och dess organisationer vara en naturlig samarbetspartner när det gäller att finna vägar tillbaka till arbetslivet och en meningsfull sysselsättning för personer som under lång tid har befunnit sig utanför den reguljära arbetsmarknaden. Det bör också vara självklart för kommunen att undersöka möjligheterna att få vissa tjänster utförda inom ramen för den lokala sociala ekonomin som ett alternativ till att de utförs i kommunens egen regi eller upphandlas av privata företag.

Kommunens förvaltningar och bolag ska av ovan redovisade skäl se en samverkan med aktörer inom den sociala ekonomin som både självklar och berikande för den egna verksamheten.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag på att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att utarbeta en policy om den sociala ekonomin för Stockholms stad.

Ordförande! Med den motion som jag har påpekat vill jag att Stockholm ska ha ett öppet och positivt förhållningssätt gentemot den sociala ekonomin. Stockholm ska främja den sociala ekonomi både i dess roll som självständig samhällskraft och i dess roll som part i samarbete när det gäller att lösa gemensamma angelägenheter. Stockholm ska samverka på lokal, regional, nationell och internationell nivå i syfte att stärka den sociala ekonomin. Stockholm ska uppmuntra den lokala sociala ekonomin att starta ny verksamhet likväl som staden ska se dess möjligheter att överta ansvaret för inom kommunen befintlig verksamhet.

Anförande nr 149

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag ska försöka vara effektiv här, även om det är något spretiga motioner. Det är inte så lätt att prata om fyra olika motioner på tre minuter. Men jag skulle vilja ge en eloge till finansborgarrådet när det gäller två av Ann-Margarethe Livhs motioner, där han har två ganska positiva utlåtanden. Det gäller dels den motion som handlar om en översyn av dem som jobbar utanför kontorstid, dels den motion som handlar om att utveckla det personalekonomiska tänkandet. Det är kul att se att det är positivt.

Men det är lite tråkigt och nästan lite skrutt att man ändå inte kan tänka sig att gå från ord till handling. Man lyfter bara upp frågorna och säger: Det är viktigt med jämställdhet och det är viktigt att vi tänker på de här frågorna. Men man vill ändå inte göra någonting.

Jag yrkar bifall till motionerna i de fallen liksom till vår reservation i kommunstyrelsen.

Det som känns lite märkligare är det som gäller motionen om jämställdhet i fickformat, som finansborgarrådet yrkar avslag till. Han kunde väl åtminstone ha klämt fram ett besvarandeyrkande! Jämställdhet handlar ju mycket om kunskap. Själva grundfundamentet i motionen är att vi ska sprida kunskaper och medvetande-

göra de problem som finns. Det handlar om en form av generell mainstreaming. Om vi inte är medvetna om problemen är det svårt att göra någonting åt dem.

Även här yrkar jag bifall till motionen i enlighet med vår reservation i kommunstyrelsen.

Vi har också en motion från Rebwar Hassan som handlar om social ekonomi. Jag tycker att det är en ganska viktig motion. Även här ser man när man läser finansborgarrådets utlåtande att han bemöter det hela som om det bara handlar om ideella föreningar. Då inser man just behovet av en policy eller ett program för social ekonomi. Värmdö kommun har ett sådant program som de jobbar efter.

Programmet måste i första hand handla om en definition; vad menar vi när vi pratar om social ekonomi? Det är ju inte bara ideella föreningar, Sten Nordin. Det handlar lika mycket om allmännyttiga stiftelser, kooperativa föreningar, olika samfund och så vidare. Det som är gemensamt är att de har någon form av allmännytta. Det är inte vinsten som är det primärt viktiga, utan verksamheten.

Det handlar inte bara om definitionen, alltså om vad social ekonomi är. Det handlar också om hur vi som kommun kan ta till vara den sociala ekonomin. Det skulle till exempel ha kunnat underlätta mycket när det gäller hanteringen av Aspudsbadets badhusförening, när det gäller hur vi ställer oss till anställda som vill börja bedriva verksamhet på ett annat sätt, när det gäller tjänstledighet eller partnerskap i olika former av upphandlingar och så vidare. Jag tror att vi skulle kunna komma ganska långt med att börja jobba med social ekonomi.

Jag yrkar i det fallet bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 150

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Det finns en motion som handlar om stadens anställda som arbetar efter kontorstid. Det är många som gör det i vår stad, för i den verksamhet som vi bedriver är det ofrånkomligt att vissa saker sker dygnet runt. Det gäller både stadens verksamhet och den som bedrivs av andra utförare. Enligt Stadsledningskontoret finns det ungefär 8 000 personer som arbetar efter schema och som har oregelbundna arbetstider och cirka 1 500 som arbetar på natten.

Men det är viktigt att komma ihåg att staden redan nu följer Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Innan man börjar har man rätt till läkarundersökning. Var sjätte år har man också rätt till läkarundersökning. Om man är över 50 år får man gå vart tredje år om man vill. Många undersökningar visar att det inte spelar så stor roll att man gör de här läkarundersökningarna oftare, om man inte upptäcker att man har problem, förstås.

Men det man måste se i det här fallet och som jag inte tycker att motionären trycker tillräckligt på är att det handlar om varje enskild arbetsplats. De ser väldigt olika ut. Det finns olika förutsättningar och olika individer. Man måste verkligen gå ned på individnivå för att se hur det ser ut. Jag tycker att det är det allra viktigaste.

Jag går nu snabbt och rappt över till Rebwar Hassans motion. Jag tycker att det är en spännande motion. Vi har en hel del social ekonomi av olika slag, inte minst ute i våra stadsdelsnämnder. I min stadsdelsnämnd har vi bra verksamhet av till exempel Blå bandet. Det finns också mycket inom socialpsykiatrin som jag har haft kontakter med. Basta, till exempel, fyller en stor funktion och har gjort ett jättejobb.

Med detta sagt vill jag ändå säga att det är lite knepigt att ha en speciell policy för den sociala ekonomin. Man kan läsa om det i ärendet också. Det är svårt att ha en generell policy som gäller för all social ekonomi. Som vi hörde förut är den så pass olika inom sig själv. Mångfald är viktigt, och detta är en del av mångfalden. Men jag tycker att det är lite tråkigt när man kan se att oppositionen i sina särskilda uttalanden skriver att detta är i stället för snöda vinstintressen. Social ekonomi behöver faktiskt inte vara i stället för företag som driver verksamheter. Det här är en annan del av det. Vi behöver alltihop. Mångfald betyder att vi behöver alla delar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 151

Borgarrådet L i v h (v): Jag är glad att Ann-Katrin tog upp motionen om skiftarbete, som jag inte hann prata om utan som jag hade tänkt gå upp och plåga er med lite senare. Du har rätt; det händer en del saker inom det området. Men det finns en del specifika saker som jag inte tycker är bra och där staden borde vara bättre. Där har jag också stöd av facken. Det är det jag vill lyfta fram i motionen, till exempel.

Även om det är relaterat till varje arbetsplats finns det vissa generella problem som man har om man jobbar skift och obekväm arbetstid. Jag tycker att staden till exempel borde kolla hur man kan organisera friskvård för dem som arbetar nattskift. Hur löser ensamstående föräldrar sin barnpassning om de jobbar på kvällen? Finns det något samband mellan schemalagt arbete, skiftarbete och sjukfrånvaro? Det finns en hel del sådana generella frågor som jag tar upp i motionen och som jag tycker att staden ska undersöka och följa upp.

Anförande nr 152

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag menar att en hel del av det här ändå finns. Man ska komma ihåg att man har rätt till barnomsorg på obekväm arbetstid i staden. När det gäller de andra delarna, till exempel sjukfrånvaro, kan man se hur det ser ut. Det vet vi redan. Det finns också nöjd-medarbetar-index som vi har koll på och som visar hur man trivs när man jobbar på olika sätt. Mycket finns alltså redan.

Anförande nr 153

R e b w a r H a s s a n (mp): Tack för att du har tagit upp min motion också! Min fråga är fortfarande varför ni inte vill ha en policy. Jag förstår inte det. Detta är ju en policy som också handlar om att hjälpa och främja arbete och sysselsättning för människor som står långt ifrån dagens arbetsmarknad. Det gäller sjuka, långtidsarbetslösa och även invandrare. Det främjar demokrati och mångfald inom Stockholms stad. Andra kommuner har en sådan policy, så varför inte Stockholms stad? Växjö

och Värmdö har det, och i Stockholms län finns det också i Botkyrka och i Södertälje.

Anförande nr 154

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag vill mena att vi kan bedriva den verksamheten redan i dag. Verksamheterna ser så olika ut, och därför passar inte en generell policy. I den stadsdel där jag verkar och där du också fanns förr har man redan verksamheter. Jag kan till exempel hänvisa till Blå bandet. Där har man både hunddagis och kafé. Man har faktiskt också – vilket kanske kan vara kul för er att höra – startat städning med hushållsnära tjänster. De är jätterädda för att ni ska avskaffa det, för de får ut väldigt många i arbete till hushållsnära tjänster.

Anförande nr 155

K a r i n R å g s j ö (v): När det gäller motionerna ska jag prata om sociala kooperativ och sociala företag, för det tycker jag och Vänsterpartiet är spännande. Vi är inte så ensidiga som ni kanske tror. Jag är förvånad över att ni från den där sidan inte hänger på lite här.

Om man tittar ut i staden ser man att det är ungefär 30–40 procent på jobbtorgen som aldrig kommer ut på arbetsmarknaden. De bara är där år efter år, och de har varit i andra aktiviteter tidigare. De här personernas självförtroende sjunker verkligen till botten, och de mår ganska dåligt.

Tänk om man kunde starta sociala kooperativ och om man hade den här policyn! Tänk vad vi skulle kunna göra tillsammans då! Eller vad säger ni? Jag tycker att det är lite märkligt att den här sidan, som pratar sig varm för olika initiativ och mångfald, inte hänger med i svängarna riktigt när det gäller sociala kooperativ. Herregud – det gick busslaster ut till Basta 2006 när ni kom till makten! Ni skulle starta massvis med sociala kooperativ över hela Sverige. Jag måste fråga: Var tog de vägen? Det blidde inte så många.

Om man har den här typen av policy, som finns runt om i länet, är det en fantastisk möjlighet att bygga på och starta sociala kooperativ. Det skulle vara fullt möjligt att göra det exempelvis inom jobbtorgens ram. Jag tycker att det är lite trist att ni har en sådan modest hållning till det här.

Jag skulle vilja fråga er varför ni inte lägger på något exempelvis när det gäller jobbtorgen. Jag ser att Ulf Kristersson inte är här, men det kanske finns någon annan som kan svara i hans ställe eller någon som känner sig bevandrad i detta. För just jobbtorgen skulle man kunna ha låt oss säga fem stycken sociala kooperativ där folk med de här problemen, som inte kommer ut på arbetsmarknaden, kunde komma ut. Vi pratar om 30 procent på varje jobbtorg. En bra början vore väl om vi hade en policy, tycker jag.

Bifall till Vänsterpartiets och Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 156

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Karin Rågsjö! Jag tycker att det är konstigt att du säger att vi inte är intresserade. Jag pratade ju just om sociala kooperativ och sade att jag inte tror att det finns någon möjlighet till detta med det regelverk som har funnits tidigare. Det är också Stadsledningskontorets bedömning.

Jag tycker för det första att det är konstigt när ni säger att ”man” ska starta kooperativ. Är det vi, det? Det kan väl ändå inte vara kommunen som ska starta sociala kooperativ. Det är inte riktigt så idén ser ut.

För det andra har det införts en lag nu som gör detta möjligt. Det är en lag som ni var emot, nämligen LOV – lagen om valfrihet. Den har öppnat oerhört stora möjligheter för de sociala kooperativen. Men det är ni emot.

Anförande nr 157

K a r i n R å g s j ö (v): Jag kan tänka mig att man kan ha olika typer av sociala kooperativ om man har den här policyn. Man kan närma sig till exempel brukarorganisationer när det gäller jobbtorgen. Ni har suttit i ett år och sett att 30 procent av dem som finns på jobbtorgen inte kommer ut i arbete. Det är samma grupp som fanns i stadsdelarna tidigare. Det är människor med ganska stora problem och som ibland tillhör brukarorganisationer.

Om vi stöttade dem och om vi hade den här policyn skulle vi kunna få i gång jobbet tillsammans. Det behöver inte vara en enskild brukarorganisation. Man kan göra detta i cooperation – tillsammans. Det tror jag är fullt möjligt. Jag tycker att det är lite märkligt att ni inte har dragit i gång det här redan ute i stadsdelarna.

Anförande nr 158

D i k r a n D i s o n (kd): Karin! Jag tycker att motionen är väldigt intressant. Hela frågeställningen är bra. Personligen har jag saknat det här i Sverige. Jag tycker att kooperativ med mera skulle fylla en otroligt bra funktion.

Det finns egentligen inget hinder för en policy; det är ju ett dokument. Men den kommer inte att göra vare sig till eller från. En annan aspekt är att om kommunen skulle starta sådant här, vilket du föreslår att man ska göra, får man inte konkurrera. Kommunens verksamhet får inte konkurrera med andra näringsverksamheter. Det är ett problem.

Anförande nr 159

K a r i n R å g s j ö (v): Det var kul att du är så positiv, Dikran! Om man har en policy finns det möjligheter att titta efter vad vi kan göra och vad vi inte kan göra. Det viktiga är att vi gör någonting när det gäller sociala kooperativ. Just nu gör vi inte speciellt mycket i Stockholm. Jag menar att det finns en fantastisk möjlighet att genom idéarbete och brukarorganisationer runt om exempelvis i jobbtorgen få i gång bra och bärkraftiga kooperativ. Jag hoppas på det.

Men en policy kanske skulle få oss alla att fundera på vad som är möjligt och vad som inte är möjligt. Det skulle egentligen vara fullt möjligt för er att hänga på den här typen av motion om ni hade varit intresserade. Ibland tycker jag att man låser sig väldigt mycket i den här salen, tyvärr. Det gäller kanske bägge sidor. Det här är en motion som ni skulle kunna tycka är okej. Det är väl okej att titta på vad vi skulle kunna göra och inte göra med sociala kooperativ i stället för att låta de stora drakarna köra allt.

Anförande nr 160

H a n n a B r o b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Ibland kunde det vara kul om oppositionen läste majoritetens budget. Nu är jag lite elak mot dig, Karin, för jag tycker att du ibland har mycket kloka åsikter och driver frågor på ett tufft och bra sätt.

Det finns ett budgetuppdrag som handlar om att man ska se över och arbeta med en strategi för samverkan mellan ideellt och offentligt. Jag tror att det är klokt att titta på det här som helhet. Det handlar inte bara om Kooperationens olika typer av företag och verksamheter, utan det handlar också om många ideella organisationer. Ann-Katrin nämnde förut Blå bandet. Det är en ideell organisation som inte drivs som ett kooperativ. Det finns också andra verksamheter, IOGT och andra, som driver sådant här i andra former samt en del stiftelser.

Jag tror att man ska ha en samlad strategi för detta där det förutom det kooperativa och arbetsträningen kan handla om helheten för den målgrupp som vi pratar om. Det kan handla om kamratstöd och annan typ av fritidsaktivitet också. Det finns många olika sorters stöd som jag tror att man ska titta igenom. Organisations- och föreningsutskottet har startbidrag och olika typer av föreningsbidrag. Det bör samlas in en strategi, och det har majoriteten tagit ställning för.

Anförande nr 161

K a r i n R å g s j ö (v): Ja, Hanna, jag tror att man skulle kunna göra mycket om man satte sig ned och tittade, rensade ut och funderade. Just nu tycker jag att ni gör för lite när det gäller sociala kooperativ. Det känns lite märkligt att säga det. Om man tittar i Vänsterpartiets budget ser man också förslag på att vi vill starta fem stycken sociala kooperativ runt om i staden som är brukardrivna.

Anförande nr 162

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tänkte fortsätta diskussionen om sociala kooperativ. Miljöpartiet tycker att detta är någonting som vi verkligen behöver främja. Det som i dag blir lite motsägelsefullt är det som Moderaterna sade här tidigare om att vi inte har möjlighet att utveckla fler sociala kooperativ. Det handlar faktiskt om hur upphandlingen sker. Man måste ha upphandling som är lite mer uppdelad så att sociala kooperativ har möjligheter att delta. Man skulle till och med kunna gå så långt som man har gjort i England, Spanien och andra EU-länder. Där ställer man vid upphandlingen krav på att en viss del av dem som arbetar inom ramen för det som blir upphandlat ska vara långtidsarbetslösa. Det har man

framgångsrikt arbetat med i England, till exempel. Då skulle de sociala kooperativen få en helt annan konkurrenskraft.

Det är detta som till exempel Blå vägen, som är ett socialt kooperativ som Blå band har, har lyckats med. De har många långtidsarbetslösa människor som jobbar och som har fått ett fullgott arbete. Det fungerar väldigt bra. De är väldigt framgångsrika. Det handlar alltså om hur vi använder upphandlingen.

För Miljöpartiet är ett mänskligare arbetsliv i Stockholm oerhört viktigt. I motionen tas jämställdhet och arbetsmiljöfrågor upp. Vi tycker att det finns oerhört mycket som man skulle vilja utveckla här. Jag har en tydlig fråga som är en viktig jämställdhets- och arbetsmiljöfråga: Hur tänker kommunen titta på hur de ensamstående föräldrar som arbetar efter kontorstid ska kunna lösa sin barnomsorg? Är det någonting som ni från majoritetens sida har tittat på och tänker försöka utveckla?

Det handlar också om att man i stadens verksamheter arbetar både med rätten till heltid och med möjligheten till deltid. Man ska titta mycket på hur människor får bra arbetstidsmodeller som skapar en bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor. Vad tänker ni göra på det området? Man ska erbjuda människor som jobbar i staden och som har otillräckliga svenskkunskaper utbildning. Jag har mött människor som jobbar i stadens verksamheter som faktiskt inte har gått färdigt sin sfi-undervisning. Varför erbjuds inte de sfi-undervisning på arbetstid två timmar i veckan? Det skulle staden tjäna på och det skulle vara ett sätt att förbättra människors arbetsliv. Det finns oerhört mycket som man skulle vilja göra. Jag tycker att majoriteten har för låga ambitioner.

Anförande nr 163

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Yvonne Ruwaida! Först vill jag slå fast att man i Stockholm har rätt till barnomsorg på obekvämlig arbetstid om man jobbar så. Så ser det ut, och det vill jag slå fast.

Det andra du tog upp var de sociala kooperativen. Jag vill än en gång fråga: Varför är ni emot lagen om valfrihet? Den innebär ju att det är helt fritt fram för sociala kooperativ att på ett enkelt sätt sätta i gång. Varför är ni emot det?

Anförande nr 164

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag vet inte varför det finns en kultur här där man inte svarar på den fråga som ställts. Jag ställde en tydlig fråga om hur ni ska använda upphandlingen för att stödja sociala kooperativ.

Vad jag vet har inte alla som arbetar rätt till barnomsorg på obekvämlig arbetstid. Jag har mött människor som har velat ha det, och det har inte varit en enkel och tydlig fråga. Om det är så vill jag att ni tydligt visar den policy som finns så att man tydligt och klart kan berätta för stockholmarna att det gäller. Det vore en bra nyhet om det är så.

Anförande nr 165

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande och fullmäktige! Du lyssnade inte på det svar du fick, Yvonne. Lagen om valfrihet ger just möjlighet till sådan upphandling, där små och mindre företag kan finnas med och där sådana här olika kooperativ kan finnas med.

När det gäller bristande språkkunskaper utbildar vi nu språkombud inom äldreomsorgen som ska finnas runt om på arbetsplatser för att tillgodose att den personalgrupp som redan finns anställd ska kunna få bättre språkkunskaper på sin arbetsplats och i sitt yrke.

Anförande nr 166

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag känner till det som sker inom äldreomsorgen, och jag tycker att det är ett steg i rätt riktning. Sedan tycker jag att vi över lag i hela staden borde ha som en del i den kompetensutveckling som alla anställda ska få att man ska få välja olika typer av utveckling. Om det är just sfi-undervisning som behövs tycker jag att det vore bra att ha det på arbetstid. Jag tror att staden tjänar på det. De som är föräldrar har också lättare att utöva sitt föräldraskap om de lär sig svenska ordentligt. Det finns många olika fördelar med det.

Upphandling är någonting som staden själv har makten över. I dag använder man inte upphandlingen på så sätt att sociala kooperativ har möjlighet att utvecklas. Om det finns någon ambition för framtiden är jag verkligen den som välkomnar det. Men jag har inte sett det ännu.

Anförande nr 167

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande, ledamöter! Jag tänkte inte ägna så mycket tid åt de tre motioner som är besvarade. Jag konstaterar bara att de är just besvarade, och allihop i positiva ordalag. Sedan kan man inte alltid genomföra allting här och nu, men jag tycker ändå att man måste konstatera detta.

När det gäller den fjärde motionen, som handlar om kalla fakta i fickformat, är det angeläget, tycker jag och vi, att vi har kunskap om hur jämställdhetsarbetet i staden fortskrider. Det vi avslår är inte kunskapsspridningen och inte jämställdhets- eller mångfaldsarbetet. Det vi avslår är just detta att lägga arbetstid och pengar på att sammanställa de fakta vi redan har i en särskild bok.

Det finns mycket som är angeläget att arbeta med i Stockholms stad. Jämställdhetsfrågor och personalfrågor är definitivt viktigt. Men vi ska inte lägga kraft på att göra samma arbete två gånger. Nu gör ju jag samma sak två gånger, men som någon redan har sagt finns det i dag lättillgängliga fakta i USK:s utredning – Stockholms stads utrednings- och statistikkontors material. Där kan vi se statistiken redovisad dels totalt för staden, dels för varje stadsdelsområde eller för varje stadsdel. Det finns också statistik för varje församling. Här finns statistik som också visar hur det ser ut med stadens anställda. Om stadsdelarna vill kan de beställa statistiken extra strimlad åt olika håll och få reda på precis allt man vill veta. Poängen med arbetet med jämställdhet och mångfald är att det inte ska särbehandlas, utan det ska genomsyra alla stadens verksamheter.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag på alla fyra motionerna.

Anförande nr 168

Borgarrådet L i v h (v): Det är jättebra att ni vill att detta ska genomsyra alla verksamhetsområden. Men det är inte helt enkelt att se. Det är klart att vi som politiker och stadens tjänstemän kan gå in på USK och titta i alla tabeller. Men det är inte så enkelt som du tror. Jag förstår inte varför det ska vara så himla krångligt att göra ett litet kort eller en liten folder med översikt av statistik över hur det ser ut med jämställdheten i staden så att all personal och alla intresserade snabbt ska få en överblick över detta utan att behöva sitta och leta i tabeller och lägga ihop själv. Det är en jätteenkel grej.

Ni tog ju fram ett sådant kort för hur personalen skulle få prata med journalister. Det var tydligen hur enkelt som helst att ta fram. Men att ta fram ett sådant här kort verkar svårare. Det är ju bara till för att stimulera debatten om jämställdhet i staden. Allt som stimulerar den måste vara bra!

Anförande nr 169

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Jag kan bara konstatera att uppgifterna redan finns. De är jättelätta att plocka fram för alla som så vill. Det kan vi göra i vilka sammanhang vi själva vill, och andra kan också göra det. Jag tycker att det räcker.

Anförande nr 170

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Fru ordförande, fullmäktige! Staden har ett övergripande ansvar för sina 42 000 anställda. Det är viktigt att understryka. Det ska vara en god arbetsmiljö. Det säkerställer vi genom massor med duktiga chefer runt om i staden som får sina utbildningar och sitt mentorskap.

Men det handlar också om vikten av att det finns en delaktighet ute på våra arbetsplatser och att personalen finns med i det som beslutas om ute på olika arbetsplatsträffar och annat. Det är också viktigt med den kompetensutveckling som ges generellt och att vi har möjlighet att erbjuda olika karriärvägar. Vi kan följa hur medarbetarna tycker och vad de tycker om stadens verksamheter genom medarbetarenkäterna. Där kan vi se vad vi behöver förbättra, men också var vi kan känna oss lite nöjda.

Jag är lite förvånad över att det hela tiden talas så negativt om det jämställdhetsarbete som görs här i staden. Det utvecklas faktiskt, och vi går framåt. Jämställdhetsplanerna utvärderas och förbättras. Nu arbetar vi med hjälp av Jämix. Vi har också fått nya pengar från Sveriges Kommuner och Landsting utifrån regeringens önskan om att vi ska arbeta vidare med jämställdhetsfrågorna. Det handlar om äldreomsorgen och om skolan där det nu finns tydliga planer för hur arbetet ska fortgå. Det är klart att vi inte skulle ha fått ett kvalitetspris om vi inte hade kunnat påvisa att vi arbetar med kvalitet utifrån alla de här olika delarna.

Attraktiva arbetsplatser ska, som jag sade tidigare, ha utrymme för delaktighet. Det kan handla om att man ska kunna påverka arbetstidens förläggning. Det är en del i det hela. Men vi kan inte göra så mycket åt att vi har mycket verksamhet som bedrivs dygnet runt. Då handlar det också om obekväm arbetstid. Ändå är det så att den som i dag arbetar heltid natt arbetar färre nätter än man gjorde förr. Vi måste naturligtvis gå vidare när det gäller stöd för dessa personer. Några saker nämndes här tidigare, till exempel hur de ska kunna utnyttja friskvård. Men det finns numera gym som har öppet 24/7, så det underlättar i alla fall.

När det gäller personalekonomi är inget som hindrar att verksamheterna där ute arbetar utifrån det synsättet. Kommunal har tagit fram ett utmärkt material som man kan använda direkt ute på arbetsplatsen. Inget hindrar som sagt att man själv tar ansvar för att arbeta på det sättet. Vi behöver inte ha centrala direktiv för att det ska ske.

Jag går nu över till motionen om det civila samhället och social ekonomi. Vi vet alla att det har varit grunden för ett gott samhälle. Det är viktigt att dessa frågor lyfts fram. Regeringen tog initiativ till en utredning som Peter Örn ledde. Nu håller vi på att ta fram en överenskommelse här i Stockholms stad för att arbeta vidare i frågan.

Anförande nr 171

Borgarrådet L i v h (v): Jag håller inte riktigt med dig om att det jobbas för fullt med jämställdhet till exempel i skolorna. Det projekt med genuspedagoger som vi startade har till exempel avstannat. Flera av dem som har utbildning kan inte få jobb på skolorna. Det finns inte plats för dem.

Visst sker det ett arbete när det gäller personal och skiftarbete, som vi tog upp tidigare. Men om man tittar på medarbetarenkäterna ser man att det är sämre resultat bland dem som jobbar skift och natt än dem som jobbar dag. Det står för någonting. Alla fackförbund har stött förslaget i min motion om till exempel årliga hälsoundersökningar och att man måste titta på rätten till friskvård. Det är svårare om man jobbar natt. Det finns inga gym som är öppna på nätterna. Kompetensutveckling är både dyrare och krångligare om man jobbar natt när det gäller vikarier och så vidare. Man måste titta extra på dem som jobbar skift och natt. Det tycker jag är jätteviktigt. Det handlar också om kvinnor.

Anförande nr 172

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Men, Ann-Margarethe, det är klart att det inte går att jämföra detta. De som jobbar på nätterna vänder ju på dygnet, så det måste förstås vara skillnad mot att jobba åtta till fem. Det kommer vi aldrig att komma åt helt och hållet.

Visst ska man i särskild ordning titta på deras behov av friskvård. Men som jag sade finns det faktiskt numera gym som är öppna dygnet runt. Det händer saker också ute i det övriga samhället.

Om jag inte är felunderrättad när det gäller skolan har man precis nu tagit fram en plan för hur jämställdhetsarbetet ska utvecklas under nästa år.

Anförande nr 173

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Det stämmer, Ewa, att det finns en plan för hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas på skolorna. Men frågan här handlade om genuspedagogerna. Såvitt jag vet har de svårt att kunna ägna sig helhjärtat åt arbetet att vara de spjutspetsar som de faktiskt ska vara.

Jag tänkte återkomma till det här med kalla fakta i en fickbok. En sammanställning av flickors och pojkar, kvinnors och mäns villkor behövs för att man ska kunna sätta in rätt åtgärder och driva jämställdhetsarbetet framåt. Det handlar både om stadens medarbetare och om stadens invånare. Det vore till exempel bra om man kunde se hur det ser ut på fritidsgårdarna och inom skolan över huvud taget. Om man har detta sammanställt i en liten fickbok är det naturligtvis mycket bättre än om man ska leta i all möjlig statistik.

Det är svårt att förstå varför inte majoriteten bifaller motionen. Det vore en oerhört stor vinst att ha en sådan fickbok. Jag tycker inte att svaren vi har fått om varför det yrkas avslag på fickboken är bra. Jag skulle vilja ha ett ordentligt svar på varför man inte kan bifalla en sådan sak.

När det gäller motionen om en översyn av arbetsförhållanden för stadens anställda finns det ganska många intressanta frågeställningar som behöver lyftas fram och diskuteras. Där behöver vi också få svar. Bland annat gäller det frågan om huruvida det finns något samband mellan schemalagt arbete, skiftarbete och sjukfrånvaro och hur könsfördelningen ser ut bland dessa anställda. Det här är viktiga frågor, och det finns fler i reservationen, som man behöver diskutera ordentligt och där man behöver vidta åtgärder.

Anförande nr 174

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! Jag tycker inte heller att svaret på min motion är tillräckligt. Majoriteten borde titta på andra kommuner, som har en sådan här policy. De kan visa kommunen, Stockholms stad, hur man har ett förhållningssätt till medborgare, föreningar och kooperativ och hur man har velat jobba med socialt företagande.

De sociala ekonomierna måste få känna att verksamheten ska bygga på demokratiska organisationsformer. Det handlar om jämlikhet, jämställdhet, mångfald och empowerment. Verksamheten ska bereda personer med begränsad konkurrensförmåga tillträde till arbetsmarknaden. Eftersom Moderaterna under valrörelsen 2006 pratade mycket om detta och kallade sig för det nya arbetarpartiet borde de ta tillfället i akt att utnyttja motionen och lösa en del problem på arbetsmarknaden. Men det verkar inte som Moderaterna på riktigt vill jobba med att minska arbetslösheten bland dem som står utanför arbetsmarknaden.

Jag har en fråga till Sten Nordin, som är ansvarigt borgarråd. Jag vill höra hans syn på socialt företagande och hans syn på policyn och att jämföra med andra kommuner. Varför vill ni inte kartlägga de verksamheter i Stockholms stad som kan drivas i den lokala sociala ekonomin? Kan du vara snäll och svara på min fråga, Sten Nordin?

Anförande nr 175

J a c k i e N y l a n d e r (v): När det gäller stadens anställda, nedläggningar och sådant här tänker jag på Basta, som jag var med och startade tillsammans med andra. Vi var fem stycken. Jag jobbade med det i tre år. Många av stadens anställda kom ut och tittade med avund på vår verksamhet och hur vi bedrev den. Många ville vara med och komma ut och jobba där. I stället för att lägga ned olika verksamheter, som ni håller på med, skulle man kunna ombilda dem till arbetskooperativ tillsammans med anställda och brukare. Jag tror att det skulle vara mycket vunnet på det.

I dag är vi ungefär 100 som bor på Basta. Och hur många anställda tror ni att vi har? Är det någon som vet det? Vi har inte en enda. Hur många beteendevetare och liknande har vi? Inte en enda. Vad har vi för verksamheter? Vi har hästar, snickerier, bagerier, hundavel och byggnation av hus. Vi driver till och med Folkets park i Nykvarn. Hur många socialfall har vi placerat under 16 år i den lilla kommunen Nykvarn? Inte ett enda.

De flesta som jobbar på kooperativet bor där i fem sex år. Sedan kommer de ut därifrån och börjar jobba ute i samhället. De har lärt sig allt vad det innebär. Jag tycker att ni kan fundera på det här. Har arbetskooperativ en dålig klang för er? Eller misstänker ni att brukarna själva inte skulle klara av att driva verksamheter? Det är dags att ni börjar tro på oss människor. Jag skulle inte ha stått här i dag om jag inte hade varit på Basta och jobbat med det. Tänk om lite! Satsa på fler kooperativ och brukarstyrda verksamheter!

Anförande nr 176

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jackie! Jag håller med dig om att Basta är en helt förträfflig verksamhet. Du har just berättat om allt fantastiskt som sker där och hur det ser ut. Då vill jag också understryka att allt det här jättebra och fina har ni kunnat göra utan att det har funnits en policy i Stockholms stad.

Anförande nr 177

J a c k i e N y l a n d e r (v): Vi gick runt i 26 kommuner, och det blev 6 stycken kvar. Stockholms stad var tyvärr inte bland dem som var med och satsade 500 000.

Anförande nr 178

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande, ledamöter! Vad handlar egentligen social ekonomi om? Det handlar om att erbjuda människor som inte kan konkurrera på jobbtorgen eller på den öppna arbetsmarknaden avtalsenliga jobb. Det handlar om långtidsarbetslösa människor som klarar av ett jobb på heltid eller deltid men som ingen vill ha.

Vi vet att varje arbetstagare i Blå vägen till exempel, som är en del av Spånga Blå band, eller på andra liknande sociala företag är en stor vinst för samhället både ekonomiskt och socialt. Social ekonomi handlar inte om välgörenhet. Det handlar inte om konkurrens på olika villkor. Det handlar om att ta vara på alla människors värde och kunskap.

Blå vägen är som jag nämnde en del av Spånga Blå band. De skulle i morgon kunna ge avtalsenliga jobb till åtskilliga nya personer om de bara fick en beställning från Stockholms stad. Men i Stockholms stad finns en stor misstro och en stor okunskap när det gäller vad de här sociala företagen egentligen är för någonting. Man tror att det handlar om att skapa arbete på orättvisa villkor, vilket alltså inte är fallet.

Som vi har hört här i kväll från alliansens sida har ni vittnat om denna okunskap om vad social ekonomi egentligen innebär. Social ekonomi ska ses som ett komplement till den vanliga arbetsmarknaden. Social ekonomi handlar om samhällsnytta och humanism.

Bifall till den miljöpartistiska reservationen!

§ 10 Motion om förbättrade chanser för förortsföretagare att lyckas (utl. 2008:183)

Anförande nr 179

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Eget företagande är ofta den enda möjligheten för många förortsbor att etablera sig på arbetsmarknaden. Många som bor i förorterna är invandrare. Att invandra till ett nytt land innebär många omställningar och utmaningar. Omgivningen, kulturen och språket är i många fall annorlunda än i hemlandet. Arbetet har en stor betydelse för att man ska kunna göra sig hemmastadd, komma in i samhället och kunna försörja sig själv.

Några sätt att anpassa sig till det nya landet och komma in på arbetsmarknaden kan vara att översätta sin utländska examen, utbilda sig vidare eller ge sig ut på jakt efter ett arbete. Ett annat alternativ kan vara att starta ett eget företag. Som jag nämnde är eget företagande ofta den enda möjligheten för många förortsbor att etablera sig på arbetsmarknaden. Samhället har i och för sig gjort en del för att underlätta företagande. Det finns kurser i hur man startar företag respektive i sådana moment som beskattning, bokföring, redovisning med mera.

Trots detta upplever flertalet företagare, särskilt de med utländsk bakgrund, att det är komplicerat att starta ett företag och svårt att hålla det vid liv en längre tid. Jag tror att dessa svårigheter huvudsakligen har sina rötter i två faktorer: Folk vet inte hur man gör trots att diverse kurser finns tillgängliga. De har inte heller tillräckligt med kapital för att fortsätta. Dessa två faktorer skapar ett moment 22.

Man kanske presenterar en bra idé på fel sätt. Man får avslag på låneansökan på grund av att man inte presenterar sin affärsidé på ett tillräckligt övertygande och förtroendeingivande sätt. Dessa problem skulle troligen delvis avhjälpas om företagarna, särskilt de med reducerad studievana, kunde vända sig till en lokal mentor eller coach som skulle kunna hjälpa dem både praktiskt och med råd. Området kan exempelvis inbegripa formulering av affärsidé och affärsplan och dimensionering av företag, tolkning av diverse myndighetsföreskrifter, ansökningar med mera. Mentorerna kan vara personer som har tillräckligt bra professionell bakgrund och intresse att frivilligt hjälpa dem som behöver hjälp.

Därför föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt vederbörande nämnder att verka för att mentorerna introduceras åtminstone i de stadsdelar där behovet är störst. Jag har sett att det finns bristande kunskaper i min stadsdel och i Rinkeby. Några ledamöter bor i Rinkeby, och de ser hur företagandet har utvecklats i stadsdelen Rinkeby. Många Rinkebybor har tagit över en del butiker i centrala Rinkeby. Jag har pratat med några, och de har fortfarande svårigheter att expandera. Jag tror att de efter många år av affärsverksamhet behöver stöd av något slags mentorer.

Detta är jätteviktigt. Det handlar inte bara om rådgivning, utan det handlar också om att hjälpa till att utveckla verksamheten.